

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D., Letno 180 D.

Inozemstvo:
Mesečno 20 D., Letno 240 D.

Oglasi: enostopna nam vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Voitova ulica 1/A. Telefon 300.
Uprava:
Trg 2. Telefon 44.
ne vračajo.
loži znamke
svot.

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.

Obezni izvod,
poštnine prosto.

Pred kraljevo poroko. Nevesti naproti!

**ODHOD ROMUNSKÉ KRALJEVE DVOJICE S KRALJICINO MARIJO
JE BIL NAD VSE SLOVESEN. — KRALJEVO SPREMLSTVO.
ROMUNSKIM SVATOM SE JE PO DONAVI ODPELJALO NAPROTI
VEČJE ŠTEVILO SIAJNO OKRAŠENIH LADIJ. — VOJNE LADJE IN
HIDROPLANI PRI SPREJEMU.**

Bukarešta, 6. junija. (Izv.) V nedeljo ob sedmih zvečer je romunska kraljeva dvojica s kraljično Marijo in velikim spremstvom zapustila Bukarešto in se podala na pot v Beograd. Odhod iz romunske prestolnice je bil nad vse slovesen. Vse ulice so bile polne ljudi, ki so kraljevo dvojico in princezino Marijo obkroževali s cvetjem. Na kolodvoru so se poslovili ministri, poslanci in meščani ter osebje jugoslovanskega poslanstva. Zlasti ganljivo je bilo slovo kraljične Marije od svojih tovarišic, katere so jo obkroževali s cvetkami in ji želele vsi srečo. Kralj Ferdinand je korakal ob častni stotnici, nakar se je vlak odpeljal ob navdušenih klicih množice proti Beogradu. V kraljevem spremstvu se med drugimi nahajajo tudi ministri Bratiaru, Duka Lorescu, Fichu in Angelescu ter dvorni dami Mavrodijeva in Santomirjeva.

Beograd, 6. jun. (Izv.) Davi je odpeljal iz beograjskega pristanišča stražna ladja »1« pod poveljstvom ladijskega kapetana Malinarića. Malo kasneje je odpeljal remorker po Donavi navzdol. S to ladjo se je odpeljal romunskim kraljevim gostom nasproti več jugoslovanskih in inozemskih novinarjev, ki se hočejo udeležiti sprejema bodoče kraljice in njenih staršev, proti vzhodu so odleteli tudi trije hidroplani, ki se bodo pri Dubravici spustili na vodo in potem spremljali romunsko kraljevo

Sprejem v Beogradu.

NAVDUŠENE OVACIJE LJUDSTVA. — POZDRAVNI NAGOVORI.

Beograd, 6. junija. (Izv.) Ob treh popoldne je prikorakalo na ulice vojaštvo beograjske posadke, ki je tvorilo špalir od savskega pristanišča pa do dvora. Vse prebivalstvo je hitelo proti obali, da pozdravi svojo bodočo kraljico, ki prihaja v Beograd v spremstvu svojih staršev in sorodnikov. Po vseh ulicah so okna okrašena z zelenjem, zastavami in preprogami. Ob polpetih popoldne se je pripeljal k Savi kralj Aleksander s princema Arzenom in Pavlom ter člani dvora. Kralj je nosil svečano uniformo generala. Na vsej poti ga je občinstvo burno pozdravljalo. Na Savi je bil zgrajen poseben plav, ob katerem je imela pristati kraljeva jahta. V spremstvu kralja so bili tudi člani vlade, predsednik narodne skupščine dr. Ribar, patriarh Dimitrije in častniki kraljevega spremstva. Na eni strani ulice so stali generali in drugi visoki častniki, za njimi pa častna stotnica, na drugi strani pa beograjski mestni svet s predsednikom občine in občinskim odborom za svečanosti. Posebno lepo je bilo okrašeno postopje broderskega sindikata, kjer so se nahajale zastopnice vseh ženskih organizacij iz države. Lepa je bila tudi terasa carinarice, kjer so stali Sokoli in Sokolice. — Kmalu se je za rtičem Višnjakom pokazala romunska kraljeva jahta. V tem trenutku so začeli grmeti topovi in so streljali, dokler kraljeva jahta ni pristala ob savskem obrežju: 24 regatnih čolnov z vesljarji s Sušaka, Zagreba, Ljubljane, Splita, Karlovca, Osjeka itd. se je peljala nasproti jahti in so se postavili v dve vrsti, skozi katero je počasi vozila ladja. Ko je plula mimo čolnov, so ti v pozdrav dvignili vesla. Letala, ki so

jahto proti Beogradu. Monitorja »Drava« in »Vardar« sta danes odpeljala proti Dubravici, kjer pozdravita romunsko kraljevo ladjo. Monitorja »Sava« in »Morava« ter remorker »Lovćen« ostanejo ob savskem obrežju pri Beogradu in bodo tamkaj pozdravili romunskega vladarja. V beograjsko pristanišče je prispel tudi angleški monitor »Clowurn«, ki se tudi udeležil slavnostnega sprejema romunske kraljeve dvojice in kraljične Marije.

Beograd, 6. junija. (Izv.) Davi je bilo vse mesto ozaljšano in si je nadelo praznično obleko. Z vseh strani kraljevine so dospele v Beograd številne deputacije. Množica je veselo razpoložena. Ob sedmih jutraj sta odšla iz Beograda dva parnika po Donavi, polna prebivalstva iz prestolnice, ki sta se peljala nasproti romunski kraljevi jahti z bodočo jugoslovansko kraljico. Na krovu je bila vojaška godba. Pri odhodu parnikov je tisočglava množica prirejala prisrčne ovacije. Povsod je opažati veselo razpoloženje. Kasneje se je pridružil še en parnik, ki je dovedel prebivalstvo Zemuna in okolških krajev, pri Pančevu se je temu brodovju priključila četrta ladja z veselimi množicami iz Pančeva in Bečkereka. Vsi parniki so bili krasno ozaljšani in vsi v zastavah. Vsi parniki so odpuli po Donavi navzdol nasproti romunski kraljevi jahti.

spremljala jahto, so se dvignila in obkroževala brodovje. Za kraljevo ladjo sta počasi priplula tudi romunska monitorja, ki sta spremljevala visoke goste. Tudi s teh ladij so začeli grmeti topovi v pozdrav jugoslovanski prestolici. Iz tisočih grl so vriskali pozdravi bodoči kraljici in njenim staršem. Točno ob petih popoldne je kraljeva jahta počasi pristala ob plavu. Najprvo sta stopila z ladje kralj Ferdinand in kraljica Marija, nato pa princezinja Marijola. Pozdrav je bil nad vse prisrčen. Množica je neprestano vzklikala in visokim gostom prirejala navdušene ovacije. Kralj Aleksander je predstavil svoji nevesti in romunski kraljevi dvojici člane predsedništva parlamenta in patriarha Dimitrija, ki je nevesto blagoslovil. Nato so stopili na suho, kjer jih je pozdravil predsednik beograjske občine Mitrović, ki je ponudil kralju Ferdinandu soli in kruha. Pri tej priložnosti je župan Mitrović imel kratek nagovor, za katerega se je kralj zahvalil. Podpredsednik beograjske občine Boja Pačević je poklonil nevesti, njeni materi in princezini Ileani Šopke cvetja v imenu beograjčanov. Predstavljeni so bili generali, nakar je kralj Ferdinand korakal mimo častne čete. Vsa družba je nato sedla na vozove in se peljala v stari dvor, ves čas pozdravljena od desetstisočih veselo razpoložene množice, ki je gostom, zlasti pa kralju in bodoči kraljici prirejala navdušene ovacije. Kraljična Marija je bila nad vse zadovoljna in srečna. Romunski gostje so se nastanili v starem dvoru. Kralj Aleksander se je potem odpeljal v novi dvor.

Slavnostna seja narodne skupščine.

Beograd, 6. jun. (Izv.) Danes ob enajstih popoldne je predsednik dr. Ivan Ribar otvoril sejo narodne skupščine. Po sporočilu vlade o poroki kralja Aleksandra z romunsko kraljično Marijo je imel predsednik dr. Ribar nastopni govor:

»Narodna skupščina kot zastopnica vsega našega naroda vidi v kraljevi poroki državni in narodni praznik. V poroki ne vidi le osebno srečo in osebno veselje našega kralja, ampak tudi srečo in radost naroda, mir in varni razvoj in obstoj države. Vsak državljan, vsaka kmetijska hiša ve, da si kralj Aleksander ustanovi družino, da si je kot bodočo kraljico izbral ženo, ki bo v resnici ljubila naš narod in ki bo skupaj s kraljem znala izpolnjevati vse dolžnosti do

naroda in države. Naš narod pričakuje z vso pravico in z vso gotovostjo izpolnjevanje teh dolžnosti in ve, da prihajajo pri tem le splošni in narodni interesi vpoštev. Njeno Visočanstvo kraljična Marija je s svojim narodom pretrpela vse grozote vojne in je doživela veličino države in zedinjenja svojega naroda. In zaradi tega bo kot soproga našega kralja, ki je skupaj s svojim blagopokojnim očetom, kraljem Petrom I. Osvoboditeljem, junaško prenesel vse grozovitosti vojne. Kot naša bodoča kraljica bo princezinja Marija znala vpoštevati vse trpljenje in žrtve našega naroda, ki jih je doprinesel za državo in za končno narodno ujedinjenje, in vedela bo tudi spominjati se vedno s spoštovanjem onih juna-

ZAČASNA POGODBA MED ČESKO-SLOVAŠKO IN RUSIJO PODPISANA.

Praga, 6. junija. (Izv.) Včeraj je bila v ministrstvu za zunanje posle podpisana začasna pogodba med češkoslovaško republiko in rusko socialistično federativno republiko, ki je bila parafirana v Genovi po zaključku mednarodne gospodarske konference.

KRST HČERKE BIVŠE CESARICE ZITE.

Madrid, 6. junija. (Izv.) Danes popoldne se je v Pradu vršil v najožjem krogu krst hčerke bivše cesarice Zite. Slavnosti so se udeležili španski kralj, kraljica mati, princ asturški in vsa kraljeva rodbina. Španska kraljeva dvojica je bila za bota.

ŽALOSTEN IZID NOGOMETNE TEKME.

Kodanj, 5. junija. (Izv.) Kakor javlja poročevalski urad Ritzau, se je danes vršila tu nogometna tekma med nekim danskim društvom in angleškimi poklicnimi igralci iz Glasgowa. Tekma se je končala obžalovanja vredno. Ob začetku zadnje igre je sodnik izključil zaradi neprimerne igre nekega Angleža. Posledica tega je bila, da so Angleži nastopali še brezobzirneje, kar je zbudilo pri občinstvu splošno ogorčenje. To je pripelvalo do viška, ko je angleško moštvo pred zaključkom igre zahtevalo, da se jim prizna prosti strel, česar jim sodnik ni hotel dovoliti. Ko so Angleži zapuščali igrišče, se je vnel hud pretep. Enega izmed angleških igralcev so tako pretepli, da so ga morali nezavestnega odnesti. Končno je policija razkropila množico.

Borzna poročila.

Curih, 6. junija. (Izv.) Berlin 1.82, Newyork 523, London 23.46, Pariz 47.60, Milan 27.20, Praga 10.125, Budimpešta 0.63, Zagreb 1.825, Bukarešta 3.85, Varšava 0.14, Dunaj 0.045, avstrijske krome 0.0475.

Berlin, 6. junija. (Izv.) Dunaj 2.23, Budimpešta 3.45, Milan 1.498.10, Praga 560.75, Pariz 2621.70, London 1293.35, Newyork 287.14, Curih 5513.10.

Praga, 6. junija. (Izv.) Dunaj 0.2825, Berlin 17.50, Rim 270, Budimpešta 5.88, Pariz 472, London 232.50, Newyork 51.50, Curih 995, avstrijske krome 0.33, italijanske lire 267.

Zagreb, 6. junija. (Izv.) Devize: Berlin 23.75—24, Milan 330—350, London 303—305, Newyork 60—63.50, Pariz 605—615, Praga 129—137, Svica 1250—1300, Dunaj 0.50—0.61, Budimpešta 8.10—8.25, Varšava 1.80—1.85. Valute: Ameriški dolarji 59—61, napoleondori 225—240, nemške marke 23—0.

Zaradi vesti, da se je danes podpisalo zunanje posojilo v Ameriki, so vsi inozemski tečaj danes znatno padli.

Dunaj, 6. junija. (Izv.) Devize: Zagreb 48.72—48.78, Beograd 194.58—194.82, Berlin 48.20—48.30, Budimpešta 15.72—15.78, London 61.475—61.525, Milan 711.70—712.30, Newyork 13.644—13.656, Pariz 1254.50—1255.50, Praga 270.90—271.10, Sofija 98.70—98.80, Curih 2618.75—2621.25. Valute: Dolarji 13.569—13.581, bolgarski levi 96.45—96.55, nemške marke 43.20—48.30, angleški funti 61.275—61.325, iranski franki 1254.50—1259.50, italijanske lire 7.077—7.08.30, jugoslovanski dinarji 194.38—194.62, romunski levi 88.94—89.06, švicarski franki 2608.75—2611.125, češkoslovaške krome 270.40—270.60.

kov, ki so žrtvovali življenje za osvobodjenje domovine in za svobodo in na katerih kosteh je zgrajena vsa naša narodna država. (Vsa zbornica navdušeno vzklika: »Slava jim!«) Slava našemu kralju in našemu narodu, ki dobi tako kraljico, ki je tako srečna, da postane prva kraljica naše države Srbov, Hrvatov in Slovencev. (Burno ploskanje.) Zakon našega kralja je čin, o katerem govori tudi ustava, in katerega mora vzeti na znanje tudi narodna skupščina. Ustava govori v členu 56 o moških potomcih po pravu prvorojenstva. Oko se kralj Aleksander poroči s kraljično Marijo, je izvedba člena 56 ustave možna. Ni dvoma, da se bo z izvedbo tega člena olajšal normalni razvoj državnega življenja. Narodna skupščina zre z velikim in gotovim zaupanjem v bodočnost kralja in domovine. To zaupanje se bo s poroko še poglobilo. Narodna skupščina je srečna, da more hkrati s svojim kraljem deliti radost ob njegovi svatbi. Živel Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander, žive! Njeno Visočanstvo princezinja Marija, naša bodoča kraljica! — Vsi poslanci so se dvignili in živahno ploskali ter burno vzklikali »Živel kralj, žive! princezinja Marija, naša bodoča kraljica! Živo, živo! — Po tem govoru je predsednik dr. Ribar zaključil današnjo sejo narodne skupščine. Prihodnja seja je v petek ob desetih popoldne z dnevnim redom: glasovanje o zakonskem načrtu glede odgovornosti ministrov.

Opazka.

Slovenski demokratizem, vsaj njegova mladiška struja je danes na tleh. Naj izpadejo predstojeli sodnijski procesi zanje ugodno ali neugodno, zadnje odkritja so v tako umilnoč meri pritisnila na slovensko javno mnenje, da so za vedno pokopani.

In vendar ne smemo oporekati tistim, ki pravijo, da so mladini nosili glavno breme političnega in javnega dela v demokratični stranki in da so starini s svojo brezdno opozicijo in neodločno kritiko v notranjosti stranke dokazali popolno nesposobnost za samostojno vodstvo velike slovenske stranke, bodisi pod praporom demokratične ideje, bodisi s kakršnikoli drugimi naprednimi gesli. Mladini so bili brez dvoma agilni, žrtvovali so obilo truda, obilo energije in znali so izrabljati politični položaj za svoje namene v Sloveniji tako izdatno in uspešno, da so pri nas do poslednjega časa veljali za nepremagljive.

Narodno-napredna stranka je veljala za stranko vsega slovenskega naprednega sveta. V idealni obliki je imela svoj najvišji smoter v slovenski napredni kulturi. Skozi desetletja je tudi oblikovala posebno napredno zavest. Kot nasprotnica Slovenske ljudske stranke je skušala pod svojimi krili zbrati vse naprednokulturne in izrazito nacionalno čuteči svet naše domovine.

To nalogo je pri izpombi v Jugoslovansko demokratično stranko tudi znova povdarila. Tudi Jugoslovanska demokratična stranka ni hotela postati stanovska. Bila je po svojem programu splošno jugoslovanska, za demokratičnem, za napredno kulturo in za samostojno državno idejo.

Prišlo pa je vse drugače! Dr. Žerjav, pač moralno premalo pripravljen na tako obširno nalogo svoje stranke, da bi mogel s svojo moralno in intelektualno avtoriteto prikleniti nase slovenske napredne intelektualce in celokupni napredni svet je začel izrazito napadalo politiko proti Slovenski ljudski stranki in pozneje proti Narodno-socialistični stranki ter na ta način zanemaril pozitivno organizacijsko propagandno delo med narodom za svojo stranko. Ustanovil je neobičajno paradno gesto Samostojno kmetijsko stranko in v tej smeri je nedavno poskušal srečo pri delavstvu z Delavsko unijo. Vsi ti nezakonski otroci pa so mu zrastle čez glavo in oslabili očeta samega, dr. Žerjava in njegovo stranko. Stanovska misel, ki je bila najbolj nevarna že start Narodno-napredni stranki, je dobila v voditelju demokratične stranke svoje največje podpornike. Dr. Žerjav je sam zalegel razkrojevni bacil v svojo lastno stranko.

Dr. Žerjav pa je šel še dalje. Zavrgel je moralne in kulturne principe ter se udal spekulativnim bančnim zvezam, ki so se ravnokar te dni odkrile. Saj je lahko iz določenega vidika politična važnost takih zvez prav postranska. Toda, če se postopa pri tem tako lahkomišelnost, tako apaske, s tajnimi konti, nočnimi vlomi, če se pri tem uvaja taka ustvarjalna sredstva, kot jih je praktično štiri leta dr. Žerjav proti vsakomur, kdor se mu ni brezpopojno uklonil, potni čudno, ako bili danes z bolešno mrzlico v svoj žalostni konec.

Morda bo padec klike, ki je štiri leta zastupljevala vse naše javno ozračje mnogo pripomogel k izboljšanju medsebojnih političnih razmer v Sloveniji, posebno — med naprednim svetom.

Vprašanje narodnih manjšin pred ligo narodov.

SPLOŠNO NEZADOLJSTVO VSEH NARODNIH MANJŠIN. — PET-INDVAJSET MILIJONOV MALKONTENTOV. — VPRAŠANJE SE MORA REŠITI V DUHU MEDNARODNE PRAVIČNOSTI.

Praga, 6. junija. (Izv.) Na današnjem plenarnem zborovanju lige društev zveze narodov je bil na dnevnem redu sprejem novih društev v zvezo narodov. Sprejem otomanskega društva je začel na težkoče, ker so se mnenja križala. Nato je prečital grški zastopnik Seferiedas predlog za sprejem bolgarskega društva v zvezo narodov, ki je bil soglasno sprejet. Jugoslovanski zastopnik Vojanović je v imenu jugoslovanske delegacije izjavil, da je sicer glasoval za sprejem bolgarskega društva v zvezo, vendar pa je primoran opomniti, da je Bolgarija zadnji čas potem svojih tolp zopet na nelojalen način sprožila macedonsko vprašanje, ki je z mirovno pogodbo popolnoma urejeno. Nadeja pa se, da bo Bolgarija s svojim mirobiljubnim in pravičnim obnašanjem pokazala, da je bil njen sprejem v zvezo narodov umesten. Nato so razpravljali o sprejemu nemškega in madžarskega društva. Predlog je bil soglasno sprejet. Nato je prešel predsednik Ruffini na vprašanje narodnih manjšin. Manjšinski problem, je izjavil vladam dolgujemo največjo obzirnost. Prosimo pa češkoslovaške prijatelje, naj mislijo na to, da imamo tu obravnavati manjšinski problem ne samo glede odnošajev do Češkoslovaške, temveč do vsega sveta. Dickenson (predsednik manjšinske komisije) je v svojem govoru med burnim odobravanjem izjavil: Komisiji je bilo predloženo mnogo ugovorov odgovornih organov in osebnosti po poklicu. Gotovo je mnogo teh pritožb pretiranih. Vendar smatra komisija za potrebno in za svojo dolžnost, da jih predloži skupščini in to tembolj, ker mora komisija ugotoviti, da žive v vseh državah, ki prihajajo vpoštev manjšine v skrajnem nezadovoljstvu proti onemu delu prebivalstva, ki tvori v državi večino. Ker pomenja nezadovoljnost za dotične države same, kakor tudi za evropski mir, vedno grozečo nevarnost, je komisija prepričana, da bo delala v interesu dotičnih držav, da stori čim največ za razjasnitev težkoč. Tudi more komisija

ugotoviti, da so zainteresirane vlade podale popoln dokaz, da jim ne manjka dobre in iskrene volje, da bi se to vprašanje čimpreje rešilo. Tem važnejše je vprašanje manjšin, ker znaša število nezadovoljnih 25 milijonov. Seveda je samo slučaj, da se posvetovanje o manjšinskem vprašanju vrši na tleh češkoslovaške republike. Čehi in Slovaki so zgradili svojo državo na podlagi dalekosežne liberalne in demokratične konstitucije. Češkoslovaški državniki imajo pri vzpostavitvi Evrope po pravici velik vpliv. Zato jim moramo popolnoma zaupati, da bodo pripravili rešiti to težko vprašanje v duhu mednarodne pravičnosti. Generalni tajnik Ruissen se je spominjal besed češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša, ki je izjavil, da premočiva obravnavanje manjšinskega problema brez predsodkov in je prporočal, da se ozira zborovanje na vprašanje manjšin tudi z gospodarskega stališča. Dočim se je strinjal s stališčem Dickensona, da naj odgovarja zadovoljiva rešitev manjšinskega vprašanja interesom večine, je izjavil, da zre na obravnavanje tega vprašanja z odločnim optimizmom. Meritorna pogajanja so bila nato odložena na jutri.

REZULTAT VOLITEV NA MADZARSKEM.

Budimpešta, 6. jun. (Izv.) Po poročilih vladne stranke so dopolnili dospela poročila o rezultatih iz 33 od 36 okrajev, kjer so se vršile ožje volitve. Od izvoljenih poslancev pripada vladni stranki 30, eden pa opoziciji. Dva poslanka sta brez stranke.

KRALJEVA POROKA.

Dunaj, 6. junija. (Izv.) Včeraj je odpotovala pod vodstvom izrednega poslanika in pooblaščenega ministra Lotharja Eggerja stoječa avstrijska specialna misija preko Budimpešte v Beograd, da se udeležijo tamkaj poročnih svečanosti jugoslovanskega kralja.

Strašno.

Sramota takozvanih demokratskih mladincev postaja dnevno večja in znani poziv ravnatelja Jadranske banke gospoda Kamenarovića je uničil zadnji zastor, ki je še zakrival najgobnejši politični brlog, kar jih poznamo v politični zgodovini katerekakoli naroda. Inteligenca iz tega brloga je padla na stopnjico medvojnega »feldvebla«, ki je kradel in goljufal državno upravo na vseh koncih in krajih, istočasno pa varoval njeno avtoriteto. Varali so upravni svet denarnega zavoda in za njegovim hrbtom odnašali milijonsko premoženje, zvestobe niso poznali niti napram vodstvu lastne stranke. Nobene zvestobe, nobene možatosti ampak sama lokavost, naravnost židovska prefriganost, brez čuta sramote, brez vsake morale. Ravno to inteligenčno skupino smo videli lansko leto pri znanem procesu o krušnih kartah, ki so se tudi kradle in se je ž njimi manipuliralo, češ, n'amen prosvetljive sredstva: ako gre za mojo moč, lahko pobijem svoje očeta ali brata. Etika poživljenega inteligenta, bestije v človeški podobli. Središče njihove miselnosti, njihovega delovanja je vedno in povsod je denar, materija, zlato tele. V znamenju bankovca so prodajali in kupovali svoj demokracizem, svojo kulturo, svoje socijalno delo in svoj humanizem. Človeka so neusmiljeno pokopali v materijo...

O priliki čiščenja najostudnejše Sodome, kar jih je doživel naš narod, ki treba pokazati zlasti na dve točki, ki sta važni v tem procesu. Bolj kakor kdaj prej, se je zopet tu pokazalo, da je vsak narod v svojem jedru pošten in moralen, da je crnak v masi vsake stranke. Poštenje in morale pa ni pri večini takozvanih voditeljev, pri inteligenci; tam se vedno pričinja razkroj, špekulacija, inficiranje javnosti. Ruska revolucija je ša danes najboljši dokaz za to resnico. Ruska inteligenca je širila korupcijo po plečih ruskega naroda in ko se je ta narod tega naveličal, ga je ravno ista inteligenca prav po figarsko zapuščila in se skriva danes v emigraciji za raznimi uniformami ter mu izza plota kaže zobe, šajkačo in nagajko. To je tuž ideologija one inteligence, na katero je pokazal g. Kamenarovič. V zloglasnem »Jutro« je imela ta karikatura »inteligence« svoj duševni centrum. Od tam so vsi termini elementi našega naroda prodajali svojo državljanost na temelju bajonetov in puškinih kopit, vse druge pa, ki niso bili na prodaj, so opsovali kot protidržavne. Samo dve leti so se izrazitejšje uveljavljali v naši javnosti in v tem kratkem času so izvršili nebroj nasilstev, mučnih epizod, korupcij, pri 99 odstotkov Slovencev so ubili državljanski čut, zastupili so vse naše javno življenje iz goli samopasnosti, da je dobro živelo ducat ljudi. Človek bi se zjokal nad to znatno izljuditvijo inteligence, kakor prerok Jeremija nad Jeruzalemom.

Toda ne! In to je druga, veselejša stran tega procesa. Vsi ti žalostni vitezi so že davno izstopili iz vrst našega naroda, to so naši uskoki. Kdor ne pozna zvestobe in poštenja pri upravljanju javnega denarja, kdor goljufa lastno stranko, ne more biti zvest svojemu narodu, on ga zapusti, če le začuti živket rumenih cekinov. Ravno to možje so hoteli biti naši reprezentanti, ko je bila »zglasovana« vidovdanska ustava, ki je utajila slovenski in hrvatski narod ter mu obljubila je nekaj pan-

durjev njihovega kova. Kar je prišlo zlega nad naš narod od dobe zedinjenja, vse izvira od teh ljudi, ki so z nedosegljivim cinizmom in zahrbitno smešili in tajili vse, kar je bilo last našega naroda.

Čiščenje in snaženje naše javnosti prihaja prej, kakor smo mislili, če tudi smo vedeli, da nobena narodna poturica ne odide brez kazni. Ozdravljenje pa pride šele takrat, ko bo odeden Avgijev hlev od Ljubljane do Skoplja.

Takrat se bo naš narod lahko sporazumel s hrvatskim in srbskim brez hinavščine in — vladnih komisarjev.

Klic obupancev.

Zunaj solnce sije,
v gradu so gostije...
Kaj pa mi?
Čunje oblačilo,
glad je nam kosilo,
smrt p'eti!

Jugoslavija se pripravlja na praznik kraljeve poroke. Vsi višji stanovi tekmujejo med seboj, kako bi sijajneje proslavili ta praznik. Razsipajo se milijoni. Draginja je vedno večja. Kilo-gram krompirja stane zdaj pri nas 7 K, kg zelja 16 K, kg koruzne moke 19 K, kg masi 120 K in kg drv 1 K 20 v. Če ne oblačilnega blaga se nam zde že boljševiski. Pred enim letom je stal kg krompirja 1 K.

V tem hudem času pa so ljudje, ki niso bili še nikdar lačni in ne vedo, kaj je pomanjkanje; vzeli nam najnižjim in najpotrebnejšim državnim uslužbenecem družinske draginjske doklade, a uradnikom so jih pustili za vse otroke. Nismo jim zavidljivi, toda tudi naši otroci imajo pravico živeti kakor njihovi! Nerazumljivo je, zakaj so vladni faktorji vzeli doklade ravno nam, ki imamo najnižje plače in se je dvignila draginja tudi na račun naših doklad in moramo vse tako drago plačevati kakor uradniki! Zdaj dobivajo nekateri naši tovariši manj kakor pred enim letom. Ali morda smatrajo nas in naše otroke za stroje ali živali, da so nam odrekli zadnji življenski pripomoček?

Tolajili so nas z zadržkom, da se je zgodila pomota in da se nam po krivici odvzelo doklade skoro vrnejo. Toda odtegnili so jih nam že drugič, a za povrnitev se jim nič ne mudi. Uradniške žene kupujejo, naše ne morejo in obupavajo. Otroci nas prosijo kruha, dati jim ga ne moremo. Obleka nam in njim razpada na slušanih telesih, kupiti ne moremo nove. Kako nas to boli, kako nas to grize, na to naši siti ino-viti zatiralci ne mislijo.

Odeglaj za prejšnji mesec se je nekako pokrtil in poravnal z dodatkom za poldrugi mesec za nazaj. Ta mesec ni tega nadomestila. Skrčena plačila bo zadostovala komaj za prvi teden, a kaj potem? Sami si ne moremo pomagati. Navezani smo edino na svoje službene premjke. »Zaradi«, kakor nam je bilo nasvetovano na visokem mestu, si ne moremo ničesar, ker nam tega ne dopuščajo niti prilika niti dostojnost. Oni, ki razmetavajo stotisoče in milijone, nimajo sočutja za nas in nam ne bodo pomagali. Tudi ne pričakujemo zadostne podpore od onih, ki so jo nam obljubili, a bi se radi držali nad vodo na naš račun in zaradi tega ne žele iskreno, da bi se nam hitro poravnala storjena krivica.

Vendar hočemo živeti tudi mi in ne maramo nečastno poginiti, kakor so poginjali nekaj pod turškim gospodarstvom naši nesrečni jugoslovanski bratje v Macedoniji! Svobodni Jugoslavnani smo in boljši državljani kakor na-

ši brezsrčni in brezvestni zatiralci, ki nimajo zaslug za naše osvobojenje!

Jugoslavija se pripravlja na svečani državni praznik kraljeve poroke. Smeš in veseleje odseva ta z lic srečnih državljanov. Mi in naši otroci s trpkimi občutki in žalostnimi srci in s solznimi očmi gledamo na slavnostne priprave. Glad trka na naša vrata! Odpomoči ne moremo več čakati! Zato zdaj javno povzdignemo svoj glas ter v imenu človeštva, pravice in ugleda naše ljubljene države še enkrat prosimo vse one,

ki so nam povzročili odvzetje rodbinskih draginjskih doklad, da nam te doklade nemudoma zopet vrnejo, ker brez njih ne moremo živeti!

Ako tudi ta naš glas ostane brezuspešen, bomo primorani našemu visokochlanemu in dobremu vladarju položiti pred noge kot naše žalostno poročilo darilo s solzami naših lačnih otrok pomočeno prošnjo za odpravo spredaj omenjene vnebovpijoče krivice!

Po naročilu neuradniških organizacij zapisal: F. R.

Politične vesti.

Tiči pa' so!

Mladini si prizadevajo na vse moč goče načine, da spravijo v svojo mrežo čimveč oseb, ki bi potem vsled te afere bili nemogoči na političnem torišču. Mladini se namreč dobro zavedajo, da so jim šteti zadnji dnevi in da bodo morali zginiti s političnega površja, odkar se je zaznalo, da so živeli ne od ideje, temveč, da so bili njihovi »sorečji jeziki« milijoni tujeja denarja. Milijoni so krepili njihovo »intelektualno« in menda tudi »moralno« superiornost, milijoni so bili ono sredstvo, s katerim so se vzdruževali med slovenskim narodom kljub temu, da narod o njih niti slišati ni hotel. Odkar se to ve, se položaj za mladino od trenutka do trenutka slabša. Zato si na vse kriplje prizadevajo, da ohranijo vsaj en del svoje moči. Onemogočiti hočejo od naprednih politikov vse one, ki bi mogli priti po novem položaju kot ministri v poštve. Profesor Reiser se je že vjel v njihove mreže, da jim je hitel dati zaupnico. S tem si je pokvaril sloves, ki ga je imel. Mladini si veselo manejo roke nad svojo uspešno šahovsko potezo in že so napravili nov načrt: pritegniti v raziskovalno komisijo nadaljnega kandidata, ki bi prišel v poštve: tajnika trgovske in obrtne zbornice g. Mohoriča. Menda jim je ta že tudi nasedel. In tako bo ostal naposled samo dr. Kramer, katerega mladini v tej aferi nikamor ne silijo samo zato ne, da bo veljal v Beogradu kot človek, ki je stal nad mladino in bo kot tak sposoben zavzeti mesto po dr. Žerjavu za slučaj, da ta odstopi. In s tem bi bil en del zgubljene pozicije rešen...

AMERIKANSKO POSOJLO SPREJETO.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Na Binkoštno nedeljo je sprejel minister dr. Kumanudi definitivno posojilo ameriške Blerove bančne skupine sto milijonov dolarjev. Pogoj posojila so nastopni: Kurz 86 in 1/4, obrestna mera 8%. 30 milijonov posojila se izplača v gotovini, ostanek gre za graditve jadranskih železnic in v druge investicije. Jadranska železnica se mora pričeti graditi najpozneje v 10. mesecih od dneva podpisa. Če bo družba prodajala bone v nozemetstvu po kurzu 95 ali več, ostane tri četrtine dobička naši državi, eno četrtino pa dobi družba. Tekom enega leta se mora učinkovito izplačati 25 milijonov dolarjev.

IZVEDBA ZAKONA ZA POBIJANJE DRAGINJE.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Ministarstvo za socialno politiko je pričelo s pripravljanim pravilnikom za izvedbo zakona za pobijanje draginje. Ta zakon, ki se pripravlja v imenovanem ministarstvu, bo predvsem čulval uradnike in delavce zoper odiranje s strani spekulantov.

KOLERA V RUSIJI.

Moskva, 5. junija. (Izv.) Posebno hudo razrztala kolera v poltavski in larkovski guberniji.

OBLJUBE KOROŠKIM SLOVENCEM.

Celovec, 5. jun. (Izv.) V deželnem zboru je izjavil deželni glavar v odgovoru na vprašanje, ki ga je svojčas stavil klub nemške svobodomiselne deželne zveze glede dogodkov v bivšem glasovalnem ozemlju, da se deželna vlada ravna pri upravi v bivšem pasu A po obljubi, ki jo je dala njena prednica in koroški deželni zbor ob času ljudskega glasovanja, naj se namreč v prejšnjem glasovalnem ozemlju izenačijo obstoječa velika nasprotstva in naj se vzpostavi red in sloga med obema narodnostima te pokrajine. Žal se je imela uprava pri teh svojih stremljenjih boriti z velikimi težkočami. V nekaterih jezikovno mešanih krajih so se poostila narodna nasprotstva. Zdi se, da se nekateri krogi ne morejo sprijazniti z danimi razmerami in da skušajo doseči izpremembo z vsemi sredstvi propagande. Zaradi tega se mora ugotoviti, da je brez pomena in nevarno prezeiti realna dejstva in gojiti neizpolnjive nade. Tudi se mora narodna strast onih krogov brzdati, ki menijo, da se deželni vladi ni treba ozirati na določbe o zaščiti manjšin. Deželna vlada se neprestano trudi izpolniti dane obljube in stremi za tem, da se ščitijo pravice koroških Slovencev in da se smatrajo kot enakopravni meščani v državi in deželi.

BOJ ZA PARLAMENTARNO KONTRORO NAD DRŽAVNIMI DOHODKI.

Beograd, 5. jun. (Izv.) Že več dni obstoja precejšnja napetost med finančnim odborom in vlado zaradi kontrole, ki jo hoče izvrševati finančni odbor glede rednih državnih dohodkov. V parlamentarnih krogih se je danes govorilo, da stoji vlada na stališču, da se državni dohodki ne dajo natančno dognati, kakor to meni finančni odbor in da zaradi tega pobiranje dohodkov ne more iti natančno izpod rok. Člani finančnega odbora so mnenja, da so državni dohodki, ker jih je odbor zelo zmanjšal, realni in da zaradi tega spadajo pod parlamentarno kontrolo, ako se proračun realizira. To kontrolo naj izvaja poseben parlamentarni odbor ali v skrajni sili finančni odbor sam. Finančno ministarstvo naj enkrat ali dvakrat na mesec predloži temu parlamentarnemu odboru račune o državnih dohodkih, da ima na ta način finančni odbor vedno jasno sliko o finančnem položaju države. V parlamentarnih krogih sodijo, da taka kontrola ne bo le olajševala pobiranje državnih dohodkov, ampak da bo tudi pripomogla k temu, da se zbirajo izkustva za sestavo novih proračunov.

OBSODBA BEOGRADSKIH KOMUNISTOV POTRJENA.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Obsojenim komunistom je bil sponočen sklep, da se potrjuje sodba sodišča. Obsojenci so izjavili, da vložijo priliz na kasacijsko sodišče.

ČICERIN SE ZAHVALJUJE ITALIJSKI POLICIJI.

Genova, 5. junija. (Izv.) Povodom svojega odpotovanja v Moskvo je vodja ruske delegacije izrazil italijanskim oblastim svojo zahvalo in posebno priznanje, zlasti kar se tiče policijske službe.

ZA SVOBODEN DOHOD NA MORJE.

Pariz, 5. junija. (Izv.) Mednarodna parlamentarna trgovinska konferenca je razpravljala o potrebi, da se državam, ki nimajo nobenega ali vsaj ne zadostnega dohoda do morja, dovoljujejo gospodarske ugodnosti, kakšne uživajo pri mednarodnih vodnih poteh.

ZOPETNI NEMIRI V GORNJI SLEZIJ.

Berlin, 5. junija. (Izv.) Kakor se poročajo iz Gornje Slezije, je nemški pooblaščen minister pri mednarodni komisiji ponovno predstavljal radi terorističnih činov prof. Ncmem. Kakor poročajo iz Bobrika in Morgenrotha, so Poljaki porušili železniške proge. Tolpe napadajo uradnike in popotnike. V Rybniku je bilo odposlanih 300 Italijanov. Davi so zasedli Bobrik Angleži, ker je bilo tam napadenih in oropanih več uradnikov.

TURŠKE GROZOVITOSTI V MALI AZIJI.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Predsednik grškega parlamenta je poslal predsedniku jugoslovanske narodne skupščine dr. Ribarju bezojavko, v kateri opozarja na obupen položaj kristjanov v Mali Aziji. V brzjavki naproša naše poslance, naj protestirajo proti turškim grozovitostim zoper Armence in Orke.

ZMAGA VLADNE VOJSKE V ALBANIJI.

Beograd, 5. junija. (Izv.) Iz Podgorice javljajo, da se je četam transke vlade posrečilo po treh dnevnem srditem boju pri Fičanu poraziti armado Balraa Cura, Bajram Cur se je umaknil s svojimi oddelki proti Krasniku, kjer se bo skušal postaviti s svojo armado v zadnjo obrambo.

DEMISIJA CELOKUPNEGA POLJSKEGA KABINETA.

Varšava, 5. junija. (Izv.) Ministriški predsednik Ponikowski je večeraj izročil državnemu načelniku Pilsudskemu ostavko celokupnega kabineta. Današnji jutranji listi javljajo, da demisijski kabineta ne bo sprejeta in da se bodo nesporazumjenja, ki so dovedla do izročitve ostavke, obravnavala na ministriški seji, ki se bo vršila v torek.

NOVO POTOVANJE NA SEVERNI POL.

Washington, 5. junija. (Izv.) Raziskovalec severnega tečaja Amundsen, ki je večeraj odpotoval v arktično ozemlje, bo skušal najti tudi tajinstveno brodogoje, ki ga vlačijo ledene plošče vsako leto okoli severnega tečaja.

K POLOŽAJU NA IRSKEM.

London, 5. junija. (Izv.) Odgovor šestih odposlancev angleški vladi glede šestih stavljenih vprašanj je dosti zadovoljiv, da se bodo mogla nadaljevati pogajanja v torek.

London, 5. junija. (Izv.) Kabinet se je zopet sestal, da se posvetuje o irskem vprašanju. Ministriški predsednik Lloyd George je sklenil, da odpotuje danes iz Londona in se poda v Circeith. Ta sklep smatrajo za ugodno znamenje.

BRIAND NADALJUJE Z MIROVNO POLITIKO.

Nantes, 5. junija. (Izv.) V nekem govoru, ki ga je imel Briand svojim volilcem, je omenjal, da je potrebno mednarodno posojilo za vpostavitve Nemčije. Poudarjal je potrebo konferenc, ki Francije ne bi ovirale, da uvečvaji upravljene žele, strinjajoč se s svetovnim mirom. Zaključil je svoj govor z izrazom svojega neomajnega zaupanja socialni, miroljubni in republikanski Franciji.

T. u. S. V. München - S. R. Ilirija.

(4. jun. 2 : 3 (0 : 3), 5. jun. 0 : 1 (0 : 1)).

Za Binkoštno praznike je pripravila podjetna Ilirija ljubljanskemu občinstvu pod dvamesečnem odmoru nov športni užitek. Poklicala je v Ljubljano T. u. S. V. München, dobro moštvo iz Južne Nemčije. Govorilo se je o velikem porazu, ki ga bo prejela »Ilirija« od münchenskega moštva, namigavalo na 8 : 0 v korist gosta, vedelo se je o njem številne podrobnosti, neki kratkokrillni jarček ob moji strani pa je znal kar celo njegovo zgodovino in vse njegove znanje po Svici in Nemčiji na izust. Veselo in zgovorno pričakovanje je podpiralo krasno vreme, ki se je bilo zjasnilo po blagodejnem popoldanskem nalivu. Igrišče je bilo sicer še mokro, vendar se je že tekom igre popolnoma posušilo. Tekma se je začela točno ob 6. Ako strmeno vtise prve tekme moramo izraziti naše začudenje nad »razredom«, ki se nam je predstavil z münchenskim klubom, in sicer v vsakem oziru. V tehničnem zaostaja za Ilirijo prav znatno. V igralnem načinu ne kaže posebno učinkovitega sistema. Goji srednje visoko igro, kombinacijo s srednje visokimi pasovi, ki pa je vendar tako urna in odločna, da mora na kratko dobo preprečiti odjemanje žoge od strani nasprotnika, kar je pri visoki igri na dolge pasove povsem odprto vprašanje hitrosti in spretnega dribljanja. Prvovrstno delo so opravljal pravzaprav samo branilci. Vratar je bil tudi enota zase. Goali, katore je obkaval, so bili neubranljivi. Taktično gre napad Bavarcev na pre-

dore. S temi računajo, kakor na edino zmagovalno pot. To pa je zopet v zvezi z njihovim sistemom kratkih, srednje visokih pasov. Razume se, da je taka kombinacija v vedni nevarnosti, da se podere ob tehnični in hitrostni sposobnosti ne samo starta na žogo, temveč tudi nasprotnikovega položajnega pregleda. Napad s predori se proti naši Iliriji ni mogel obnesti. Navadno se je zrušil že v krilni vrsti. Skozi dobro delujočo krilno in obrambeno vrsto predro samo sistematične kombinacije z urnimi, kratkimi pasovi, ki se vale proti goalu z vijugastimi črtami. Ta vijugasti napad je morebiti najodličnejša lastnost ilirijanskih moštev in jo je pripisovati šoli čeških trenerjev. Odtod je prešla tudi na ljubljanske klube in dvignila njih kvaliteto. Pri Bavarcih sem opazil le dve strani, katere bi mogli posnemati. Prva je hitro metanje iz outa, ponavadi jako daleč, drugo je taktične narave in obstoja v tem, da se v poslednjih 15. min. napne v generalnem naskoku vse sile i skuša doseči mrežo. To se je Nemcem v nedeljo posrečilo in okrenili so prekrasno zmago Ilirije 3 : 0, s katero se je dčila do 35 min. drugega polčasa, na 3 : 2. Spričo krasne kombinacijske igre Ilirije, kakoršno že dolgo nismo videli, je igra gostov izgledala kakor brezciljno streljanje na visoko. Na strani Ilirije se je posebno odlikovala napadalna vrsta. Tudi krilci so izpolnili svojo nalogo prav pohvalno. Najšibkejša točka Ilirije pa je bila obramba. Vsaj v nedeljo je imel Pretnar slab dan. Odpovedala mu je tehnika, odpovedalo mu je placiranje, dribljanje, udarci pa so mu

bili vsi jetični, tresoče neodločni. Taktično je vsredini igrišča vodil srednji half Zupančič ilirsko moštvo, dajal je direktive, njegove oddaje na krila so značile redno začetek napada do pred goala. V napadalni vrsti pa je odločeval Oman. Bil je povsod zraven. Bezgal je na vse strani, pri vsaki luknici v nasprotnih branilcih je poizkusil srečo. Streljal je na vrata z mlad-vihravostjo. Kaj zato, ako je pri tem sfrčala marsikatera žoga preko ali pa ob strani vrat! Vratar Soklič obeta veliko, prav veliko. Ubrani je ostre strele Bavarcev, ki so bili že sigurni goali. Zupančič na krilu je bil drugi steber napadov in pa Vidmajer, ki je v nedeljo poglal dva božanstvena šuta na goal. Slab je bil Pevalek Inke. Skazil je marsikatero šanso. Postava Ilirije: Soklič, Pretnar - Beltran, Hus - Zupančič II. - Zupančič III., Zupančič I. - Oman - Učak - Pevalek II. - Vidmajer. Postava Bavarcev: Kurzenberger, Braumüller - Kaiser, Leopold - Mayer - Regner, Grünt - Pems - Rather - Mayerthaler - Ertl. — Potek igre. Zreb je odločil Iliriji prvi udarec in pa igro proti solncu. Iz tega udarca preneseta Zupančiča z dvemi, tremi pasovi žogo pred vrata gostov, kjer zabije Učak v 30. sek. prvi goal. Sledi igra sem in tja s številnimi outi ter dobrim placiranjem gostov. V 12 min. krasen predor Ilirije, siguren goal zgreši Oman. V naslednji min. gre Inketov solo v kot. Vidmajerjev uzoren strel iz kota udari Oman z glavo čez vrata. V 15 min. lep Zupančičev šut na goal. Slediči kot Nemcev kažejo na ilirsko premoč. V 22 min. Vidmajerjev solo, ki propade v of

side položaju. Vsled plizkega igrišča v 26 min. nevaren padec nemškega levega krilca, k sreči enostavna podplutev pod očesi. Sledijo nevarni napadi na bavarska vrata, pri čemur se odlikuje Ilirija s hitro igro, z neverjetno sigurnim pregledom položaja in pa s trenotnimi odločitvami. V 35 min. se »dogodi« fenomenalen strel Vidmajerja na goal, ki gre z malim kotom ob vratih. V 39 min. Ilirski kot, strel se odbije od vrat, nakar ga ujame vratar. Hiter udarec na desno krilo, odtod na levo k Vidmajerju. Ljubov tek z letalsko brzino, hipen prekret in zopet fenomenalen šut mimo droga. V 41 min. metež pred Ilirskimi vrati, padec vratarja, protinapad Ilirije, ki razpade ob sodniškem žvižgu. Polčas 1 : 0 v korist Ilirije. V drugem polčasu upeljelo Nemci ostrejši tempo, pri tem pa poneha skupna igra med hali in napadalno vrsto. V 5 min. nemški strel na goal. Odstrel ilirskega vratarja na krilo, pas Omanu in njegov oster strel tik čez vrata (7 min.). Sledje lepi momenti igre z glavami. Zopet vijugasti napad na krilu z Vidmajerjevimi »praznimi«. Nemškega vratarja odstrel ujame Zupančič, ga poda Vidmajerju, odtod Inkeju, nakar zabije Oman zopet čez. Slavčeva roka zakrivi prosti strel, ki zleti daleč od vrat. V 14. in 15. min. dva ilirska of side. Napadi se ponavljajo zdaj od leve, nato od desne, Oman ujame obkraj žogo in požene čez goal. V 17 min. pade drugi goal po Pevaleku, ki ga zabije v prečni drog in se odhod odbije v vrata. V 18 min. odžvižga sodnik nemški strel na vrata, ker se je izvršil iz of side položaja. Ilirski vratar vrže žogo z rokami

do Vidmajerja, ki v ptičjem poletu da strel na goal. Sledi od leve krasen Zupančičev center. Iz sigurne pozicije pokvari Inke čez goal. V 22 min. kornar Ilirije. Nastane najnevarnejša situacija, iz katere jo reši nerodni strel gostov. Sledi Zupančič II. ekstravaganтен strel na goal iz 40 metrov. V 26 min. pade tretji goal za Ilirijo po Učaku. Pripravi ga Zupančič, odda žogo Omanu, ta na goal, Učak pa ga zbije za vratarjevim hrbtom v mrežo. Sledje dva nemška strela na goal. Soklič pokaže svojo kvaliteto. Nastane generalni naskok Nemcev, nepriljavljena Ilirija dobi po Mayerthalerju v 35 min. žogo v mrežo, ki jo ilirski vratar izpregleda. V 36. min. (vse to v drugem polčasu) pade drugi goal Nemcev, oba posledica generalnega napada. Igra ponehava, utrujenost obojestranska. Tekma konča z disharmonijo. Ilirija, ki je krasno vodila 3 : 0, dobi tik pred sklepom 2 nezasluzena goale. — Statistika. Ilirija: 7 of side, 3 foule, 1 roka, 4 koti, 21 strel na goal. München: 11 of side, 3 foule, 5 rok, 8 strel na goal. Na koncu omenimo se g. Ocha, ki je ta dan vodil tekmo s hvalevredno objektivnostjo in odločnostjo. Vtis, ki ga je napravil na občinstvo, je bil najugodnejši. S to tekmo je Ilirija nadaljevala formo, ki jo je imela proti Gradjanskemu. Povsem nerazumljiv pa postaja pri resnejšem preiščevanju njen aprilski poraz v Zagrebu. Tekma na binkoštni pondeljek je izpadla 1 : 0 zopet v korist Ilirije, bila je ostrejša kot prvi dan, vendar ni nudila nogometnih lepot prvega dne.

Gospodarstvo.

Trgovnja na sajmovima uzoraka.

Srednjevečne, a i sadanje sajmove robom u velikom obsegu nadomestjuju sajmovi uzoraka (velasajmovi). Predjašnji, a i sadanje sajmovi robom dovajali su obično u dodir prodavaca odnosno proizvajalca sa trošcem. Svrha naših tječnih, mesečnih i godišnjih sajmova još je i danas takova. Naš seljak prodaje svoje proizvode i kupuje svoje potrebštine na seoskim ili gradskim sajmovima. Današnji moderan sajmovi uzoraka (velasajmovi) rezultat su potreba današnje veltrogovine. Glavna svrha sajmova uzoraka je *usredotočenje ponude robe, koja traži kupca na tržištu, pa da na taj način pruže kupcu mogućnost lake i brze nabave, a prodavocu (proizvajalca) razprodaja dotičnih predmeta.* Razlika između običnih sajmova i sajmova uzoraka je ova: kod običnih sajmova robom dovajaju trgovci (odnosno proizvajalci) efektivno svoju robu na tržište, kod sajmova uzoraka dovajaju proizvajalci samo uzorke svoje robe, prema kojima se obavlja kupnja i prodaja. Roba se ne prodaje selektivno kupcu, nego se prema uzorku ličuju u ugovoru odnosno zaključku određenom roku. U sajmovima uzoraka ne dolazi trošak izravno proizvajalca, dolazi trgovac, koji kupuje robu od proizvajalca, da ju u svojoj trgovini odnosno na običnom robnom sajmu proda trošku. U doba maloga obrta i prometa proizvoditelju nije bilo teško doneti veliki dio svoja proizvoda na tržište. Današ je to ne samo neracionalno, nego i nemoguće.

Danas su vellešari vrata, kroz koja stupa pojedina zemlja na internacionalno tržište. I Zagrebački vellešari imati će pod nacionalnoga i internacionalni značaj, pa će se na njemu sastajati ne samo priredni svetlet iz naše zemlje, već i onaj iz drugih država. Na Zagrebačkom vellešajmu mnogi će stranac imati najbolju prigodu, da upozna vrijednost naših proizvoda, pa će nastati trgovačke veze, koje će se i trajno održati. Današ napreduje onaj, koji je u stanju, da priredjuje uz što moguće veću prištednju vremena i mjesta i troškova, a pri tom obavi što više posala. Sajmovi uzoraka ispunjuju tu svrhu. Otale i njihov brz i vellešni razvika. Priredba, koje će Zagrebački Zbor posjetiocima prvog našeg velikog sajmaja upriličiti, dokazati će, da je Zagreb samo jedno važno ekonomsko već i kulturno središte našega naroda.

II. Ljubljanski vellešni sajmovi

je pravkar prvo številko svojega »Vestnika« ki se t dni razpoljaja brezplačno vsem sejmškemu uradu znanim naslovom. Ako bi kdo slučajno Vestnika ne prejel, naj to izvoli potom dopisnice javiti sejmškemu uradu, ki mu bo takoj dragevolje poslal Vestnik, ki vsebuje poleg raznih informacij tudi aktualne članke in je okrašen z lepimi slikami. Ker je začelo prostora na starem sejmšišču že primanjovati, opozarjamo vse one, ki so poslali neobvezne prijave in vse one, ki se nameravajo še prijaviti, naj čimprej vpošljejo prijavnice, ker se bo v doglednem času začelo z razdeljevanjem prostora. Dornava sejmške uprave, da bo letos lansko sejmšišče premajhno se je potrdila. Zato je uprava pravočasno poskrbela za razširjenje in so se na novem delu sejmšišča planacijska in kanalizacijska dela že pričela. Celo sejmšišče bo letos obsegalo preko 50.000 kvadratnih metrov. Predpriprave so že v najlepšem teku in bo uprava zastavila vse sile, da bo vellešjem sigurno ob določenem roku otvoren. Pri tem pa, naj upravo podpirajo vsi zainteresirani krogi na ta način, da se čimprej prijavijo. Kdor še nima prijavnice, naj to takoj, kakor tudi vse informacije, zahteva od Urada Ljubljanskega vellešaja, Ljubljana, Gosposvetska cesta Telefon int. 140.

Izložbene skupine uzoraka zagrebačkog velikog sajmaja. U Zagrebačkom Zboru zastupane će biti ove industrijalne skupine: I. Kožarstvo i kožarski proizvodi; II. Drvarstvo i drveni proizvodi; III. a) Draguljarstvo, b) zdravstvene sprave, optika i mehanika; IV. a) zemaljski proizvodi, (živežne namirnice), b) zdravstvena kemija i kosmetika, c) gospodarska i gradnjeva kemija; V. Papirni proizvodi i grafika; VI. a) Tekstilna industrija, b) krznarstvo, c) galanterijska roba i glazbala, d) umjetno zeljevo; VII. Gradjevinarstvo i keramika; VIII. Kovinarstvo i elektrotehnika.

Dnevne vesti.

— Na dan poroke Nj. Vel. kralja, dne 8. junija bodo vsi državni uradi zaprti in je ta dan službe prost.

Protestni brzojav dalm. akad. iz III. zone. Visokom Ministarskom Savjetu, Beograd. Jugoslavenski dalmatinski akademici iz III. zone u Ljubljane najodlučnije prosvjeduju proti svakoj reviziji rapalskog ugovora. Kao najbolji tumači narodnih želja i potreba, poznavajući dobro marš talijanskog imperijalizma i jaki upliv talijanskog kapitala u sjevernoj Dalmaciji kao i po cijelom Jadranu, zahtijevaju od Visoke Kraljevske vlade slijedeće: 1. da se ni za pedelj zemlje ne odstupi od rapalskog ugovora, jer je bilo previše žrtava; 2. da se Zadru ne dade nikakvog valanja, jer se time ugrožava nacionalna i gospodarska egzistencija našeg naroda; 3. da se bezodvratno izpostuje kulturne garancije našem narodu u zajedanim krajevima po principu reciprociteta. Dalmatinski akademici iz III. zone.

— **Dražba starih slik.** Kakor znano, se predi v soboto, dne 17. t. m. ob desetih dopoldne prvih pristojnih javna dražba starih slik u Ljubljani, na Sv. Jakoba obrežju št. 29 v posebnem prostoru trgovine starin ge. Golobove. Za to akcijo vlada v vseh krogih Jugoslavije, pa tudi v celozemstvu, zelo veliko zanimanje, kar je nemovno, ako se pomisli, da gre večinoma za slike svetovnih mojstrov in da predstavljajo ta dela veliko vrednost. Na tej prvi dražbi pridejo na vrsto dela Feuerbacha, Desreggerja, Rubensove žole, poznjohilij ljubljanski umetnikov 18. stoletja, domačega slikarja Langusa, ki je zastopan s številnimi portreti in družinskimi slikami, očitno ene in iste družine, kar se da sklepati iz podobnosti oseb, in drugih umetnikov, vsega skupaj dvanajst slik. Večje del teh slik jezira, kakor je to splošno znano, iz umetniške zapuščine domačega, v petdesetih letih preteklega stoletja umrlega slikarja Langusa, ki je v Sloveniji naslikal mnogo slik, med temi tudi v ljubljanski stolnici. V jeseni se priredi druga dražba te zbirke, med temi je zastopan Tizian, Van Dyck in Makart. Iz tehničnih razlogov se morata predložiti dve avkciji. Obeta se zanimiva dražba, kar gre za umetne velike in redke vrednosti.

— **Gosp. carinski inspektor Mih. Ačimovič** nam piše, da ni resnica, da bi mu bil Rafajlovič kum, da ni finančno ministarstvo zahtevalo njegovza akta od sodnije, da se ni našlo pri njem pismo, ki bi kompromitiralo fin. ministarstvo in g. Nikolajevića; tudi ni resnica, da bi bil kjerkoli proš za penzijo vsled bolezni. — Besedo ima sedaj naš izveščitelj.

— **Gosp. Mihajla Ačimovič**, susp. pod sudskom istragom v Ljubljani. Pošto sam zaznao, da se veoma mnogo interesuje i za vse strane raspisuje koje pisac članka upravljenih protiv Vas, to da nebi se mnogo trudil, javiljam Vam, da sam ja taj pisac. — **Hugo Arsenič**, carinik.

— **G. Vajta Zathay**, operni basist narodnega gledališča v Ljubljani se poslovil na slavnostnem koncertu Udruženja gledaliških igralcev v četrtek dne 8. t. m. v opernem gledališču. Ker je bil g. Zathay kot bevec in igralec pri našem občinstvu zelo priljubljen, upamo, da se slavno občinstvo odzove s svojo navzočnostjo na tem koncertu. Na koncertu poje g. Zathay: Musorskega: Balada Mešta, O. Zathay je bil od leta 1918 kot prvi operni basist vedno marljiv in vester ten vsestranski priljubljen pevec, zato ga bodemo tem težje pogresali. Čezlmo mu tudi na drugem odru mnogo sreče in uspehov.

Ljubljana.

— **Dodatno k sporedu poročnih svečanosti v Ljubljani** dne 8. junija se objavlja, da priredi vojaška godba jutraj ob 5.30 (pošestih) budnik, ki krene iz vojašnice kralja Petra I. po Poljanski cesti, čez Vodnikov in Marjini trg v Prešernovo ulico, mimo Opere in Narodnega doma na Bleiweisovo cesto, nato po Simon Gregorčičevi ulici mimo Nunske cerkve pred Zvezdo, kjer bo pred štabom dravske divizije igrala komad, nakar se povrne nazaj v vojašnico. Istočasno, ko se vrši koncert vojaške godbe s sodelovanjem združenih pevskih zborov pred Tišovskim gradom, priredi ob 5. popoldne Salezijska godba na Sv. Jakoba trgu koncert, zvečer ob 8. pa železničarska godba pred glavnim kolodvorom. Ob 9. se priredi bakljada s vojaško godbo, ki krene iz vojašnice kralja Petra I. po Poljanski cesti, preko Marljanske trga pred hotel Union, čez kralja Petra trg mimo sodne palače, po Dumajski cesti, mimo glavnega

šte, Opernega gledališča, po Bleiweisovi cesti, Simon Gregorčičevi in Selonburgovi ulici, nadalje po Prešernovi in Stritarjevi ulici, čez Vodnikov trg in Poljansko cesto nazaj v vojašnico.

— **Cestitke na pokrajinskem namestništvu na dan poroke Nj. Vel. kralja.** Na dan poroke Nj. Vel. kralja, dne 8. junija, bo po defilaciji vojaštva ljubljanske posejke sprejel gospod podnamestnik dr. Balčič od 11.30 do 13 v vidni palači razne korporacije, društva itd., ki mu nameravajo izraziti čestitke povodom poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra.

— **Brlivce bodo v četrtek na dan poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra odprte od 7. ure jutraj do 10. ure dopoldna.** — **Z univerze:** K poročnim slavnostim v Beograd sta odpotovala v ponedeljek rektor univerze, profesor dr. Gregor Krek in prorektor, prof. dr. Rikard Zupančič. Za čas njune odsotnosti vodi rektoratske posle dekan filozofske fakultete profesor dr. Artur Gavazzi.

— **V praslavo poroke Nj. Velikanstva kralja Aleksandra** je gremil trgovcev odredi, da naj bodo v četrtek dne 8. t. m. vse trgovine v Ljubljani zaprte. Člani trgovskega gremilja naj za ta dan svoje izložbe okrase, onl trgovci pa, ki so zajedno hišni posestniki, naj razobesijo zastave.

— **Vojaški koncert** na vrtu hotela »Union« se vrši mesto v četrtek, danes v sredo zvečer ob pol 20.

— **Dva samomora v Ljubljani.** Na mestni pristavi se je obesil magistratni kočijaž Janez Nunar iz Gor. Bele, v nedeljo popoldne pa se je v Tišovskem gozdu ustrelil pieksariki mojster Ludovik Rožič iz Vegove ulice. Vzrok samomora pri obeh ni znan.

— **Prema naredjenju** Komandanta Dravske Divizijske oblasti D. J. br. 6141 od 5. t. m. imaju gg. rezervni oficiri u propisnoj službenoj odeći prisustvovati proslavi venčanja Nj. Vel. Kralja 8. t. m. zauzimanju čisto mesto koje im prema činu pripada. U 9 časova biće služba božja u Pravoslavnoj kapeli u kasarni Vojvode Mišića. U 10. časova biće služba božja u ovačnoj stolnoj crkvi i evanđeljskoj crkvi. G. z. rez. oficiri prikupljaju se u štabu divizije ispred komandantove kancelarije radi čestitanja. Ovim svečanostima prisustvujuće rez. gg. oficiri prema svojim veroispovedovanjima.

— **Ljubljanska porota.** Včeraj 6. t. m. se je pričelo pod predsedstvom predsednika višjega deželnega sodišča Otona dr. Papeža poletno porotno zasedanje. Prvi je prišel na zatočno klo 18 let stari delavec Rudolf Skorja, obtožen, da je 21. marca t. l. napadel svojo gospodinjno Marijo Slekjo. Skorja je izvršil ta napad ob času, ko je bil mož Slekjove odsoten in je dobro vedel, da je Slekjova popolnoma sama doma. Hoteč jo oropati, jo je obtoženec vrzel na tla, jo davil in tolkel po glavi. Toda sreča je bila Slekjovi toliko mila, da se je rešila obtoženčevih krempljev in zbežala. To pa je napadalec tako oplašilo, da je zbežal, ne da bi kaj pofullil. Obtoženec svoje deljanje deloma priznava in trdi, da je bil takrat ves zmešan. Porotniki so krivdo glede ropa soglasno potrdili, na kar je bil Rudolf Skorja obojen na 18 mesecev težke ječe.

— **Policijske vesti.** Gostilničarju Mateju Senica je bil ukraden sivomodri prs s črkami H. S. vreden 300 kron. — Neka delavka je v petk zvečer slišala za ograjo v Hradečkoga vasi otročji jok; pogledala je in videla ležati bel zavoj, a ker se ga je bala, ga ni prijala in naznanila policiji, kar je videla in slišala. Polcija je precej pregledala kraj, toda našla ni ničesar več, pač pa je bila trava pollačena, vsled česar je verjetno, da je bil otrok vržen v Ljubljano.

— **V ambulatoriju Okrajne bolnišnice blagajne,** Gradišče 2, se vrše odslej ordnacije za kožne in spolne bolezni od 8. do 9. ure jutraj in sicer ob ponedeljkih in petkih za moške, ob sredoah pa za ženske.

Maribor.

Binkošne praznike smo Celjani praznovali na razne načine. Ljubitelji gor so odšli deloma že v soboto deloma v nedeljo jutraj na hribe na Urško goro, Pohorje in druge. Drugi, ki ne ljubijo daljših izletov, so pobitli v bližnjo celjsko okolico. Vsi smo se po par lepih dneh, ki smo jih preživeli ob teh lepih praznikih cvetja v naravi veselili in zadovoljni zopet povrnilli na svoje domove.

Mariborski medicarji so prodajali že zdaj po 3 letih birnanske medene in sladkorne spominke za birno z nemškimi besedilom. Ali ni nobene oblasti, da bi se zato zanimali.

Spored proslave kraljeve poroke v Mariboru se je vendar naknadno tako izpopolnil, da bo manifestacija mariborskega prebivalstva rez velleščina. Glavne točke so slijedeče: Dne 7. junija ob pol 21. uri razsvetljava in bakljada s sodelovanjem požarne brambe in vojaštva. Ob 20. uri v gledališču slavnostna predstava, Kdor bi ne smelo biti! Dne 8. t. m. ob pol 6. uri budnica železn. društva Drava, ob 10. uri maša, po maši defiliranje vojaštva na Slomškovem trgu. — Ob pol 17. uri ljudska veselica s sodelovanjem raznih društev in korporacij. — Trgovine bodo ves dan zaprte.

Električna ubla dečka. V Orehovi vasi pri Mariboru je neki 15-letni deček splezal na drog električnega voda ter prijel za žico. Pri priči se mu je unela obleka ter ja bil mrtev.

Celje.

Binkoštni prazniki so minuli v redu in v posebnem veselju in radostnem razpoloženju. Veseli so bili birnanci in dobre volje botri. Radi birme so pa vsi botri in birnanci bili zelo slabe volje. V cerkvi namerč ni bilo nobenega rekla. Prišli so namerč tudi birnanci iz okolice, radi česar je bila v cerkvi veljkanska gneča in soproca. Čakati so morali po 2 uri, predno so prišli na vrsto. V vsaki zakotni vasi je boljše urejeno glede rekla v cerkvi pri birmanju, kakor je bilo letos v Mariboru. Birmoval je bivši tržaški škof dr. A. Karlin, ki je baje definitivno določen za našega mariborskega škofa. Birma je trajala od 11. do 15. ure, pač dovolj za vsakega človeka; čuditi so se vsi, kako je moral vzdržati sopro in vročino že priletni škof.

Turistovski vlak na prog. Celje—Slovenigrade, ki vozi ob nedeljah in praznikih, odhaja iz Celja ob 5.10 jutraj in ne ob 4.10, kakor je bilo zadnjih pomotoma poročano. **Mesa je bilo v Celju za Binkošne praznike** dovolj na razpolo. Zadnje čase je dobili precej taletine. Kvaliteta mesa za celjani precej zaostala.

Primorje.

Nova italijanska nasilja. Pripetili so se po dogodkih v Kanalu, o katerih smo poročali že druga italijanska nasilja. Takoj naslednje dni so prišli nemreč orožniki iz Gorice v avtomobilih. Uklenili so vse fante, ki so bili na naboru dne 1. t. m. v Kanalu ter jih gnali v Gorico. Eri je žalosten prizor, ko so okoli 150 fantov vprico jo-kajodih starijev spravljali v avtomobile, potegnili verige okoli ter jih strogo zastražili. Na ta način spravljajo ljudstvo v še večjo razburjenost in uprav hočejo sovražstva — izvrstni reditelji, kjer ni potreba. Končno pripominjamo, da so se fantje dejansko pokorili zakonom ter se odvali vojaškemu vpoklicu, vkljub temu pa naše fante aretirajo in ženajo v zapora. Lepa država ta hašlja!

Pokrajina.

Hrastnik. Zabavo v obliki javnega (red: voljnega) shoda nam hočejo prirediti naš vplj demokrati — pa se menda nič kaj ne upajo. Mesece že govorijo in sejejo o tem, toda shoda še vedno ni. Morda čakajo, da bo »die Luft rein« ali pa se je vendarie enkrat ustavila »pamot« pod oknom občinske hiše in »nekomeu zaključila: Ne išči si las tam, kjer jih ni«.

Hrastnik. V teku so zopet pogajanja med nami in Trbovelskim družbo; upamo, da bodo te sedaj, ko nas zastopajo rez naš zastopniki, boljše izpadle kot meje, ko so barantali za nas poslušni hlapci buržuazije.

Prevalje. Koroško sokolsko okrožje priredi dne 18. junija okrožni izlet v Prevalje. Društva in gostije se bodo sprejeli na kolodvoru. Nato je vežba za nastop in ob 15. uri javna telovadba na dvorišču gostilne »Ahac«. Po telovadbi se vrši veselica na istem prostoru. Vabimo vse prijatelje »Sokola«, da se v običnem številu udeležijo te prireditve. Odbor.

Sokolstvo.

Tekma za prvenstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza. I. Jugoslovanski vsekolski zlet je otvoren; malokdo se je na binkoštno nedeljo tega zavedal, tako tih in skromno se je to izvršilo. Otvorili so ga najboljši med najboljšimi — tekmovalci za prvenstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza. V nedeljo ob 8. uri jutraj je na sokolskem »Taboru« začela tekma. Pred nami je stalo 9 krasnih mladenčev, ki so se z navdušenjem in v bratski ljubezni, brez zavisti spustili v to plemenito borbo. Videli smo same znane obraze, pogresali pa smo med njimi nekateri, ki bi gotovo ne zaostajali za najboljšimi. Kot sodnika sta fungirala znana sokolska delavca brata Smrtnik Jože in Kukec Vilko. Tekma je obsegala sestave prostih vaj, po eno obvezno in eno poljubno vajo na drogu, bradlj, krogih in na konju, skok v višino (165 cm), metanje kroglice (18 m oberočno), tek 100 m (12 sek.), in plavanje 50 m (44 sek.), je trajalo nepretrgoma do pol 3. ure popoldan in se je dokončala šele ob pol 6 ure pop. s plavanjem na prostoru L. S. K. na Ljubljani. Razvila se je živahna borba za I. mesto med brati Drganec, Sumi in Štrukelj, ki se je odločila šele proti koncu v prid br. Drganca, ker je dosegel pri metanju kroglice, teku in plavanju sijajne uspehe. Še hujša borba je bila za IV. mesto med brati Simončič, Porenta in Hlilastan. Slednji je pri rodni telovadbi nekoliko zaostal in si ni več opomogel, ostala dva pa sta se borila do konca, a vendar je bil končni rezultat neodločen, bratsko si delita IV. mesto. — Dosegljivih točk je bilo 150, od teh so dosegli: I. Drganec Stane, (Ljubljana L), 133 (88.67 odst.); II. Sumi Peter, (Ljubljana), 119.50 (79.67 odst.); III. Štukelj Leon, (Novo mesto), 113.75 (75.83 odst.); VI. Simončič Vlado, (Ljubljana) in Porenta Ivan (Ljubljana L), 104.25 (69.50 odst.); V. Hlilastan Slavko, (Ljubljana L); 95.25 (63.65 odstotkov); VI. Smole Daroslav, (Logatec), 75.25 (50.17 odst.); VII. Primožič Ciril, (Kamnik), 72 (48.— odst.); VIII. Debelak Anton, (Kreka v Bosni), 42 (28.— odst.). — Nepravilni bi bili, ako bi pozabili omeniti še posebej moza izvanredne sokolske požrtvovalnosti, ki je tekmoval kljub temu, da ima na eni roki le tri prste in le eno oko — brat Smole Daroslav. — Ker je veljala ta tekma tudi kot izbirna tekma za našo mednarodno vrsto in smo videli krasne uspehe naših telovadecev, se nam ni treba bači, da bi naš narod v tekmi z drugimi ne dosegel častnega mesta. Našim vrlim junakom pa ključemo: Le naprej od zmage do zmage. Zdravo!

Sokol I. priredi v sredo na predvečer kraljeve poroke na trgu Tabor pozdravno društveno slavnost. Spored: Koncert društvenega orkestra pri pogurjenih mizah, nagovor, deklaracija, pevski zbor Sokola I. poje patriotične pesmi. Prostor bo svečano razsvetljen, pred glavno tribuno bo v zelenju dekorirano oprsje novo poročnega kralja. Pozdravni deponožki strelj bodo spomnili našo Ljubljano na veliki dogodek, ki pomenja novo korak k ojačenju naše domovine. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina ni. Mladina ima pristop le v spremstvu in podnadzorstvom svojcev. Vhod bo tokrat samo z Vidovdanske ceste. Za zadostno število miz in sedežev bo skrbljeno. — Vabljeno so vsi sokoli, njih rodbine in vpejani gostje, ter v obče Jugoslovansko čuteče občinstvo.

Sokol II. polzva svoje člane, da se udeležijo pogreba br. Ludvika Rožiča, ki se vrši v sredo, 7. t. m., ob 14. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu. Udeležba v civilu. Zberemo se pred mrtvašnico.

Sport in turistika.

Slovenski lahkotletci v Beogradu. Beograd, 5. junija. (Izv.) V prvem predteku na 100 m je zmagal Matz (Hašk), v drugi skupini prvi Perpar. (Primorje). V finalu na 100 m prvi Popović v 11.3 min. Perpar starta slabo in odstopi, Matz dobi med tekom krč v noge in pada. Tek na 400 m. Prvi Kojč (Hašk) tretji Beneš (Ilirija). Predtek na 200 m prvi Valtrič (Primorje); Drugi predtek na 200 m prvi Popović. Tek na 60 m za dame: Nov jugoslovanski rekord govč. Vidmar (Jadran) v 7.9 min. Od Slovencev priše v državno reprezentanco v teku 100 m Perpar (Primorje). Zagreb. Hašk - Češki atletski športni klub 3 : 2. Concordija - Češki atletski športni klub 1 : 0.

Ilirija rez.—S. K. Slovan 3:2. V vseljrajšnji posebni izdaji se nam je dogodila neljuba pomena. Slovan je igral prvotno krekpo, ter celo v prvem polčasu vodil s 1:0. Če se pomisli, da je letos kaj slovan treniral je izid z močno ilirsko rezakvo steča.

Gledališče in glasba.

Repertoir Narodnega gledališča v Ljubljani.
Dramaj:
Četrtek dne 8. junija »Sveta Kriška«.
Petek, dne 9. junija »Sveta Kriška«.
Soboto dne 10. junija »Sveta Kriška«.
Nedelja dne 11. junija »Lilome«.
Ponedeljek, dne 12. junija »Sveta Kriška«.
Torek dne 13. junija Zaprti.

Opera:
Četrtek dne 8. junija, Svečani mladinska predstava v praslavo poroke Njegovega Vellešanstva Kralja Aleksandra I. Tretje dejanje »Luize«. Peta slika »Boris Godunov«. Prvo dejanje »Prodane neveste«. Izven. Začetek ob 3. Ob 8. zvečer priredi Udruženje gledaliških igralcev v praslavo poroke Njegovega Vellešanstva Kralja Aleksandra I. svečani koncert.
Petek, dne 9. junija zaprti.
Sobota, dne 10. junija »Triptychone«, Red A in E.
Nedelja, 11. junija »Triptychone«, Red A in E.
Ponedeljek, dne 12. junija zaprti.
Torek, dne 13. junija »Lakme«, Red B in D.
Sreda, dne 14. junija »Triptychone«, Red C.

Ravnateljstvo konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani naznanja, da se vrši na konservatoriju Glasbene Matice koncem šolskega leta 1921/22 državni izpit iz glasbe in sicer za sledeče glavne predmete: petje, klavir, gosli; poleg teh še drugi k njim pripadajoči stranski predmeti. Pisarni izpit se vrši dne 15. junija, ustmeni-teoretični 30. junija, praktični izpit pa 1. junija t. l., vsi v poslopju Glasbene Matice. Vegova ulica 7. Poleg gojencev Glasbene Matice, ki se pripravljajo za državni izpit, se prijavljajo lahko k državnemu izpitu tudi zunanji reflektanti. Prijavljive sprejema ravnateljstvo konservatorija Glasbene Matice do 10. t. m. Vlogi za priglasje priložiti curriculum vitae ter vsa šolska izpovedevala dotičnega.

Slavnostni koncert. Udruženje gledaliških igralcev mestni odbor Ljubljana priredi o priliki poroke svojega visokega pokrovitelja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. slavnostni koncert dne 8. junija t. l. ob 8. zvečer v opernem gledališču. Vsposed: Ga. Thierry-Kavčunkova; Hatze; Pastourelle, A. Lajovic; Razdvojenost; ga. Lovštevca; dr. G. Krek; Ali veš?, A. Lajovic; Pesem o kralju; ga. Lewandovska; St. Lipski; Jeseničja, S. Monušzko; Splev Hrabinj; gšč. Zikova; Novak; Pod tym okanečnom, Dievča, dievča; gšč. Sterkova; Kačerovsky; Sva noč mi soka, Oj cvileče moje; g. Drvota; A. Balatka; Basede sladke, L. M. Škerjanec; Bell bezeg; g.S. ovilski; Wagner Opowladanie Lohengrina, M. Swierzyński; O dziewczce piekne i hoze; g. Kovač; Hater; Da sam bogat, E. Adamič; Nocjo je pa svetla noč; g. Romanovsky; O. Dev; Vzdih, St. Monušzko; Omatko moja, M. Lysenko; Oj Dnpre, mlij Dnpre; g. Zathay; Musorskega; Balada Mešta o bolhaču, Schubert; Deklica in smrt; g. Zupan; Michel; Pevca, Napla na velikem zvonu sv. Jošta. Na klavirju gg. A. Balatka in A. Nefait je pripravnost sodeluje na harli gšč. Dobravska. Opozarjamo slavno občinstvo, vsa kulturna, prosvetna in pevška društva na vlezanljivo, visoko umetniško prireditev. Zlasti opozarjamo na pevске točke s spremiljevanjem harfe. Ker se isti večer poslavja od nas priljubljeni operni basist g. Hugo Zathay upamo, da se slavno občinstvo poštoveljno odzove s svojo navzočnostjo. Cisti dobček koncerta je namenjen fondu osemimoglih članov. Besedilo proizvajalnih točk v gledališkem listu. Naročila vstopnic v pisarni Udruženja gledaliških igralcev vsak dan od 3. do 5. v dramskem gledališču, pritiče.

Književnost in umetnost.

Mitarjev Janez ali uplemenitev Teharčanov. Spisal po narodni pripovedki iz devetpetajstega stoletja (doba celjskih grofov) F. Kočevar. Šesti natis. — Založila Goričar in Leskovšek v Celju l. 1922. Cena 7 Din. Dobiva se v vseh knjigarnah.

»Za milijoni.« Roman. Spisal A. Ornes. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani Marjini trg 8. Cena broš, knjigi 8 Din, vez. 9 Din.

Legitimacije za 50 posto željezniški popust za poselitne Zbora. Legitimacije izdane po upravi Zagrebačkog Zbora, koje služe na željeznici za vozilno 50 odstotno popusta na vozilji za držve od 25. svibnja do uključivo 25. lipnja, vrijede i za produženo vrijeme trajanja Zagrebačkog Zbora.

Mednarodna trgovska konferenca v Sorboni se je pričela 31. maja. Konferenca se udeležujejo zastopniki 21. držav.

FR. GOVEKAR:

„SVITANJE“

(541 stran)

zgodovinski roman s šestimi ilustracijami se dobi v

ZVEZNI KNIGARNI

„LJUBLJANA“

MARIJIN TRG 8

Poslano.

Z ozlogom na članek v »Slovenec« z dne 2. junija t. l. pod naslovom »Gostilne in Zaganjarne«, izjavljam, da nis, da se mi je podala koncesija sedaj, ker je ista stara že nad 20 let in jo je dobila ga. Marijeta Pirč od »Slovenec« strani. Koncesija se 18 let ni izvrševala, letos pa jo je moj soprog dobil od nje v najem. G. »Slovenec« dopisnike prosim, naj se natančneje informirajo na licu mesta, da ne bodo po nepotrebnem bližili uradnikov okr. glavarstva, ki niso ničesar zakrivali.

Ivana Kušar, gostilničarka v Kozarjah.

POSLANO.*

Odgovor na poziv.

Izjavil sem, da obračunam z g. ravnateljem Kamenarovičem pred sodiščem. Bančnega poslovanja široka publika ne more razumeti brez obširnih informacij, pa tudi ne brez strokovnega znanja. Upal sem, da bo po taki izjavi moj g. nasprotnik kot resen mož mirno pripravil svoje očiščene račune za dvoletno pred sodiščem. Toda zmotil sem se, g. Kamenarovič zabava senzacijo lažno naše obstojnost dan na dan z novimi bombami. Te senzacije se čitajo deloma kakor Karla Maya romani.

Kaj pa mi očita moj nasprotnik? Da sem iz dobičkov Jadranske banke nakazal večje svote Jugoslovanski demokratiški stranki? Ali se naj tega čina stramujem? Ali sem s podpiranjem kulturnih, socialnih in narodnogospodarskih pa tudi političnih akcij JDS res zagrešil zločin proti državi in domovini? Vse banke podpirajo iz svojih dobičkov politična in kulturna stremjenja. Denarni zavodi, v katerih imajo besedo pristajajo SLS dajajo za SLS, ali je imela Jadranska banka s svojo napredno klijentelo podpreti komuniste ali separatiste? Uprav. svetnikom Jadranske banke je bilo dobro znano, da podpira JDS. Toda nihče ni ugovarjal in nihče mi ni dal v tem oziru nasprotnih direktiv. V poslovanju in vodstvu banke sem imel skoro vsu inicijativo sam, nosil sem skoro vso odgovornost sam in sem tudi večino uspehov dosegel sam. Naj se oglasi kdo, ki more temu oporekati. Brez samohvalne rečenice, da sem delal z vsemi svojimi duševnimi in telesnimi silami, da nisem poznal ne noči, ne oddiha ter sem dvignil banko na višino, ki je marsikdo ni mogel niti slutiti. In da bi kot tak delavec ne smel določati, v kakšne namene naj se uporabi ta ali oni znesek, ki je bil zaslužen v prvi vrsti po mojem delu? Danes stoji na čelu Jadranske banke g. Kamenarovič in nova večina upravnega sveta. V kratkem času je izdal za napadalne inzerate po časopisu znaten del one vsote, ki sem jo jaz dal takom skoraj dve let za splošne cilje.

Kako so se uporabile razne vsote v JDS, to je stvar, ki se mene ne tiče. Drugo ki je, kar navaja v svojem fantastičnem »Poslanem« g. ravnatelj Kamenarovič na moj konto, da tudi zavestno notorične nerresnice glede moje suspenzije, ignoriram z nasmehom. Toda, da me predstavlja slavni publikist kot vlomilca in umovniča aktiv, to je vendarle malo predehelo. Ne želim se prav nič povedati vso resnico.

Kot ravnatelj banke in torej vodja vseh poslov, sem imel pravico in dolžnost do vpogleda in kontrole vseh, prav vseh bančnih knjig in korespondence. Brez izjeme do vseh Zakaj pred ravnateljem ne sme biti tajnosti. Niti ne med najvišjimi kolegi ne!

Ko sem iskal — že mogoče, da se je to zgodilo zvečer 24. junija t. l. — sejni zapisnik, ki bi bil moral ležati na g. Kamenaroviča pisalni mizi, ga nisem našel. Iskal sem torej po nezaklenjenih predalih in našel neko kopirno knjigo. Mislim, da je bil uradni knjiga, a med listanjem po njej sem odkril senzacijo. Tu sem čital meni docela neznanu poročila g. Kamenaroviča o raznih bančnih funkcijah in o njih načrtih, glede katerih še molčim. Le ena indiskrecija mi naj bo dovoljena že danes, ker je značilna za pozicijo g. Kamenaroviča. Njegova sodba o sedanjem kolegu njegovem v upravnem svetu!

Na svojo največjo zabavo sem namreč našel v kopirni knjigi tudi Kamenarovičevo kruto brezobzirno karakteristiko dela in sposobnosti g. dr. Jos. Azmana. Poročilo je bilo tako zabavno odkritostno, da sem ga hotel privoščiti tudi nekaterim svojim ožjim prijateljem. Povabil sem jih torej na privatno stanovanje na Kongresnem trgu (izrečno naglašam, da ne na stanovanje g. ministra dr. Žerjava! Namigavanje nanj je je nova zloba g. Kamenaroviča.) Tam sem vprično prijateljev, a tudi vprično g. dr. Jos. Azmana, sedanjega upravnega svetnika Jadranske banke in kolega g. Kamenaroviča, prečital na splošno zabavo in med vesolnim zražanjem naravnost uničujočo Kamenarovičevo kritiko o dr. Azmanu. Tam torej smo čitali, da ima g. Kamenarovič sila posla in skrbi zaradi usanitve in občnega zbora nove Jadranske banke v Beogradu. Moral bi se zato mnogo posvetovati s pravim zastopnikom dr. Azmanom, ki pa ga ne more nikdar dobiti, ker spi vse dopoldne. V uradu ga ne najde nikdar. Po kavarnah in gostilnah pa da se nerad razgovarja o poslovnih zadevah. Tudi nima g. Azman o srpskih zakonih niti toliko pojma, kolikor on, Kamenarovič, sam. »To je jedan ratni (vojni) advokat, koji radi samo na sindikatima i dioniciama, njegovu kancelariju pa vode njegovi podvornici! Druge zanimivosti so, če treba na razpolago.

Po tej zabavi sem nesel kopirno knjigo zopet v pisarno ter jo vprično, nekoga prijatelja položil nazaj v nezaklenjeni predal.

To je ves moj zločin, katerega mi je očital g. Kamenarovič vprično tedanjega podpredsednika g. Bogdanoviča, in ki sem ga seveda odkrito priznal.

G. Kamenarovič je že leto dni ravnatelj Jadranske banke. Na prvem svojem občnem zboru je govoril le o meni in mojem delu. Zakaj? Ali ni imel ničesar povedati o sebi in svojih uspehih?

Nisem hudoben človek. Le v samo- obrambi sem bil danes nekoliko indiskreten. Borba s poslanimi in dopisi mi odkritostno rečenice jemlje premočno dragoceno časa in bo, bojim se, pričela publiko dolgočasiti. Kaj bi bilo, če bi z g. Kamenarovičem napisala vsak svojo brošuro? Kolikor mi je znano, je v tej vrsti literature g. Kamenarovič strokovnjak. Jaz sem literarni novinec. G. Kamenarovič ima torej pred menoj prednosti in bo vsaj v tem oziru imel konečno svoje zadostčenje.

Ljubljana, 4. junija 1922.

Avgust Praprotnik, m. p.

* Za poslano odgovarja uredništvo le v okvirju zakona.

Štiridesetletnica gasilskega društva v Rogoški Slatini.

Rogoška Slatina, biser naše Jugoslavije, vas vabi, tovariši gasilci, na izvanredno slavnost — štiridesetletnico svojega gasilnega društva. Prepričani smo, da boste to priilo porabili, ne samo, da izkažete čast svojim tovarišem in bratskemu društvu, ampak da si ob jednem ogledate tudi naše zdravilišče in delite potem z nami ponos, biti sin naroda, ki poseduje tako krasen kos zemlje in objednem najodličnejši zavod naše skupne domovine. Gasilno društvo, ki ima v veliki meri nalogo čuvati ta zaklad, vas bo sprejelo z odkritosrčno radostjo in z odprtimi rokami.

Ko je izbruhnil dne 19. decembra 1879. na Slatini požar, ki je uppelil veliko poslopji, je prebivalstvo spoznalo nujno potrebo lastnega gasilnega društva. Ravnateljstvo, ki je že prej pretresavalo vprašanje ustanovitve tega društva, je stopilo tozadevno v stik z občino in osnoval se je pripravljalni odbor, ki je ustanovil v prihodnjem letu zdraviliško in krajevno gasilno društvo. Deželni odbor štajerski je na prošnjo ravnateljstva dovolil novemu društvu večjo podporo, s katero je bilo mogoče leta 1882 nabaviti brizgalno in potrebno gasilno orodje. S tem korakom je stopilo društvo v življenje, zato se more šele to leto smatrati kot ustanovno leto našega društva.

Kakor splošno v Rogoški Slatini v predvojnem času, tako se je videlo tudi pri gasilnem društvu bolj kot drugje sado- raznarodovalnega dela in njega posledice. S prav malimi izjemami so bili vsi člani sinovi slovenskega naroda, a uklopnit so se morali nemški komandi, če so hoteli ohraniti si svoj kruh. Danes, ko je v Rogoški Slatini Slovenec na svoji zemlji svoj gospod, so se izločili vsi spomini žalostne preteklosti iz našega društva in privikrat stopi s slovenskim duhom prerajeno društvo pred širšo javnost. — In to stori lahko z zavestjo storjene dolžnosti. Lahko bi našli vse slučaje, v katerih je društvo s svojo požrtvovalnostjo rešilo ubogemu vaščanu imetje in življenje, toda to mu ne šteje- mo v zaslugu, bila je njegova dolžnost. Omenimo naj le za naše društvo tako velepomemben dan 17. avgusta 1910. Zgodaj v jutro je klic: Na pomoč! zbudil goste in Slatinčane iz trdega spanja. Zdraviliški dom, pod čigar streho so še mirno spali varstvu zdraviliške uprave izročeni gostje, je postal žrtev silnega požara. V par minutah je bilo gasilno društvo na licu mesta in čez nekaj trenutkov polnih obupa in nezno- snih skrbi je mogel poveljnik načelniku društva javiti za dane razmere najlepšo vest: Vse rešeno!

Pri tej priliki se je v najlepši luči pokazala naloga tukajšnjega gasilnega društva. Ne samo nad imetjem in življenjem prebivalstva Rogoške Slatine in okolice, čuvati ima nad življenjem številnih gostov, došlih iz različnih dežel; odgovorno je posebno sedaj za varnost naših bratov iz širše naše domovine, ki se zatekajo k nam iskat zdravja in razvedrila.

Društvene vesti.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja dne 7. junija t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom informaci- je dnevno od 18. do 20. ure, Sv. Petra ce- sta šte. 12, priločno, desno.

Akademski dan PDJA. Podpisani od- bor prosil najljubneje vse gospodične, da s zanesljivo udeležo sestanka, ki se vrši danes ob 5. uri pop. v veliki dvorani Mest- nega doma, in sicer, da se pomenuje o po- drobnostih glede prireditve akademskega dne. Odbor za akademski dan PDJA.

Za »Dom kraljice Marije« so darovali:

Združene pisarnice Vevče, Goričane, Medvođe Din. 12.500.—, Dolenc, Hudover- nik, Javornik Din. 7.500.—, Ed. Glanzmann & And. Gassner in Tržiču Din. 6.250.—, Pe- ter Kozina, Milko Jesih, A. & E. Skabrne, Textilia, Žitni zavod, Medič, Rakovec & Zankl, Fran Heinricher, Fran Kollmann, Al. Vodnik, generalni konzul dr. O. Benoš, le- karna Sušnik, L. C. Mayer po Din. 2.500.—, Josip Lorenci nasl. Din. 3.000.—, Fran Krapež Din. 1.250.—, I. Gorec Din. 2.000.—, S. Weissbacher, Fran Pogačnik, H. Suttner, Akcijska družba za kemično industrijo, Kol- linska tovarna, Albert Zeschlo, Janko Po- pavič, Marija Goetzl, Jaroslav Breuer, Av- gust Acceto, Golob & Co., Janko Predovič, Ivan Korečan, Hrovat & Ko., Ivan Jelačin, Ivan Perdan, Antonija Mally, A. Volk, Vik- tor Meden, »Jadrans«, Ivan Knez, Zidar Jo- sip, »Alko«, Kemična tovarna, Moste, An- drej Šarabon, Gričar & Mejač po Din. 1.000.—, Gregorc & Verlič Din. 530.—, Lavrenčič & Ko., Andrej Črne, Jelka Medvedova, Peter Sterk, Avgust Jenko, Fran Stupica, Fran Trdnina, Tomaž Men- cinger, J. Rohman, I. I. Naglas, Geršak & Ko., Anton Lampert, M. Kuštrin, Petelin, »Croatia«, Anton Krisper, Joško Jelačin po Din. 500.—, M. Prohazka Din. 475.—, Na- kupovalna zadruga Din. 300.—, »Triglava« Din. 400.—, F. & A. Uher, Rosmann & Tschurm, Brata Moskovič, A. Kunc, Pavel Kunc, Sia Gorup, odvet. pisarna dr. Novak, dr. Kobal, odvet. pisarna dr. Triller, dr. Treo, dr. Vladimir Ravnhar, R. Bunc & drug, Maks Hrovatin, Rudolf Kokalj, Sedej- Strnad, Bonač Ivan, C. J. Hamann, Bonač Fran, Marija Hribar, Evg. Popovič, Josipi- na Šelvin-Cuden, Alojzij Sušnik, D. Šober pa Din. 200.—, Stefan Mencinger, J. Košeni- na po Din. 150.—, Ranzinger R., Henrik Kenda, Črnak & Ko., Fr. Kalmus, M. Spreitzer, J. Tribuč, Schiffrer, Ferdo Palo- vec, Turk Josip, A. Zibert, Lud. Černe, L. Svhwentner, Ana Podkrajšek, Milko Jesih, Jakobij, Jakob Bajželj, Leo Mataj, Milka Mataj, dr. Puhar, Vrežec, I., Iv. Justin, geom. Brinšek, G. Piccoli po Din. 100.—, Fran Pangerc, Kmet & Ko., A. Bernatovič, Toul Jager-Černe, I. Lozar po Din. 50.—.

* Žalosten konec ljubavnika. 26 letni barvarski pomočnik Fran Braun na Dunaju, prišel je večkrat v stanovanje svojega hišne- ga posestnika Sebastijana Zilkana, čigar že- no je že večkrat nadlegoval z ljubavnimi ponudbami. Ko je enkrat zopet prišel v stan- ovanje gospodarjevo, je začel prositi gos- po, naj gre z njim. Temu se je odločno upri- njel navzoči mož in trdo posvaril Brauna, naj se vede dostojno. Tedaj pa je Braun pobesnel in izvlekel nož ter se vrgel na Zil- kana. Na srečo se je noževa špiča ustavila na nožetu, ki ga je Zikan nosil v žepu. Zikan je hitel klicati ljudi, toda v tem času je na- valil Braun na njegovo ženo ter je težko rani! Nato se je zaprl v stranišče in si pre- rezal žile na obeh rokah, potem pa se je obesil. Težko ranjeno Zikanovo ženo so od- peljali v bolnišnico.

PRODAJA:

KANARČKI, samec izvrsten pevec, samica s tremi zdravi- mi mladiči. Naslov v up- ravi lista. 993

SREDNJEVELIK moderno opremljen hotel na Bledu. To letovišče, ki slovi že po letovišču, ki slovi že po svoji naravni lepoti bo ime- lo po nastanitvi kraljevega dvora ogromen obisk naj- finejše družbe. Cena zmerna. Resne ponudbe na: J. Po- gačnik, Ljubljana, Barvar- ska steza 6. 976

FOTOGRAFSKI APARAT, dobro ohranjen 9—2 z vse- mi spadajočimi deli. Naslov v upravi lista. 981

300 BREZOVIH DROGOV, najboljše kakovosti za ko- larska dela, postavljeni na postajo. Oglasi se naj na- slovljo na upravo lista. 984

RESTAVRACIJA in mesar- nija, lep senčnat vrt, pri- pravno tudi za kark manj- šo tovarno. Naslov: Re-

stavracija Amerika, Glince pri Ljubljani. 985

POHIŠTVO s stanovanjem na lepem kraju. Polzve se Lončarska steza 12 od 8. do 17. ure. 988

KUPI:

DAMSKA in MOŠKA PU- PA, dobro ohranjena, od 44 do 48 polovične prsne šir- ine. Janko Mužan, krojač, Milno, Bled I. 994

SLUŽBE:

OPEKARSKEGA MOJSTRA večvega v zidanju pečii in izdelovanju opeke išče za svojo opekarno pod ugod- nimi pogoji. Rok Pelič, po- sestnik, Stalcerje 36 pri Ko- čevju. 992

VRTNAR, prileten, zdrav, čvrst, pošten, izvežban v vseh delih vrtnarstva išče službe. Govori tudi več je- zikov. Naslov: Gostilna pri Kebru, Šmartno pri Ljub- ljani. 991

PISARNIŠKA MOC, zmo- žen vseh pisarniških poslov išče z ev. takojšnjim vsto- pom primerne službe. Ce- njene ponudbe pod »Zanes- ljiva« na upravo lista. 990

IŠČE se služkinja v gos- po- ni nadomestilo gospo- dinji. Opravljala bi vsa hišna dela in v kuhinji v pri- jaznem kraju. V poštev pridejo le resne osebe od 30 let naprej. Nastop takoli, oskrba in plača dobra. Na- slov v upravi lista. 997

RAZNO:

ZELEZNIŠKI URADNIK išče meblirano sobo za stal- no. Naslov v upravi lista. 986

POZORI Zavarujte poljske prideleke proti toči, gozdove proti požarom. Zvišajte za- varovalnino proti požaru in nezgodam. Sklenite živ- ljenjska zavarovanja z en- kratnim plačilom. Pojasnila in naročitve prevzame »Ja- dranska zavarovalna druž- ba«. Glavni zastop v Celju, Lava št. 22. 830

Zenitne ponudbe

DRŽAVNI PODURADNIK, star 28 let, srednje velikosti, ki do sedaj še ni imel zna- nja, se želi tem potom se- znanih z gospodično, ki ima nekaj posebnosti. Le resne ponudbe s sliko pod »Blago srce« na upravništvu tega lista. 989

Advertisement for Ludvik Rožič, a pianist. It includes a portrait of him and text stating: 'Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš ljubljani soprog, oče, brat in stric gospod Ludvik Rožič pleskarski mojster v nedeljo dne 4. junija 1922 nenadoma preminul. Pogreb nepozabnega bode v sredo dne 7. junija ob 2. uri iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu. Rožič Ljudmila, soproga. Rožič Ludvik in Egidij, sinova. Rožič Frančiška, mati. Štefan Rožič, brat. Rožič Marija in Slavka Neuškot, sestri, ter vsi ostali sorodniki.'

Konti „I. Marković“ in „I. Lavrič, Vrhnika“ — K 3,137.515.20.*

Dne 3. junija t. l. sem pozval takozvane »mladine« v Jugoslovanski Demokratiški stranki v Ljubljani, ki so dvigali milijonske zneske iz dveh fingiranih kontov: »I. Marković« in »I. Lavrič«, katere so si otvorili pri Jadranski banki v Ljubljani, naj meni kot odgovornemu ravnatelju Jadranske banke javno in detajlirano položijo račune, v katere »socialne, kulturne in politične svrhe Jugoslov. Dem. stranke« se je uporabil denar in sicer K 1,000.000.—, katerega je uprava Jadranske banke dovolila Jugoslov. Dem. stranki, kakor tudi K 2,137.515.20, katere so si gospodje dovolili samim sebi!

V odgovor na moj poziv objavlja »Jutro« od 4. t. m., da gospodje meni kot predstavitelju Jadranske banke, ne bodo položili računov!

V isti šte. »Jutra« pa sta se vendar našla dva gospoda, da mi glede omenjenih dveh kontov dasta s svojimi polnimi podpismi nekaj pojasnil, in sicer predsednik preiskovalnega odseka Jugoslov. Dem. stranke v Ljubljani g. profesor Reisner in bivši blagajnik iste stranke g. dr. Klepec.

G. profesor Reisner je prišel k meni dvakrat. Prvič 1. junija t. l. dopoldne in je dobil tudi nekaj informacij v tej zadevi. Isti večer je g. profesor Reisner izglasoval zaupnico g. dr. Žerjavu, toda že 2. junija se je čutil primoranega, priti ponovno po informacije, ker preiskave še ni do- vršil. Gospod prof. Reisner je torej še pred koncem preiskave anticipirano votiral zaupnico g. dr. Žerjavu in mu menico zaupanja podpisal tako- rekoč in bianco!

G. profesor Reisner trdi, da niso točna moja izvajanja v pozivu od 3. t. m., češ da nista niti predsedništvo niti blagajnik Jug. Dem. stranke v Ljubljani vedela za fingirane konte, in utemeljuje to s tem, da je račun Marković tekkel od 4. jan. 1920 do 16. sept. 1920, račun Lavrič pa od 29. sept. 1920 do 11. junija 1921 in da so vedeli zanje takratni člani pred- sedništva g. dr. Kukovec in profesor Breznik, t. j. g. Marković-Lavrič sam in pa takratni blagajnik Jugoslov. Dem. stranke g. dr. Klepec.

Fingirani konto Marković je torej (po profesorju Reisnerju) obstojal do 16. sept. 1920. To ne odgovarja istini! Zadnji dvig iz konta se je izvršil 10. sept. 1920, toda mnogo kasneje se je izvršil velik del nepravilnih ali- mentacij računa in sicer 26. okt. 1920 K 235.258.98 in šele 13. junija 1921 K 1,341.306.—.

Fingirani konto I. Lavrič je (po g. prof. Reisnerju) eksistiriral do dne 11. junija 1921. Tudi to ni res! Ta dan so gospodje iz nepokritega računa le poslednjikrat dvignili denar! Vse alimentacije tega konta pa so bile izvršene šele po tem datumu!

Oba konta obstojata še danes z indrtim dolgom — seveda z dvigi pa gospoda žalibog ni mogla več operirati potem, ko sem prevzel vodstvo Jadranske banke jaz!

Za gospode sta torej obstojala ta dva konta samo tako dolgo, dokler so mogli iz njih dvigati denar za »socialne, kulturne in politične svrhe JDS«. Potem pa, ko so za milijonske zneske prekoračili od uprave Jadranske banke Jug. Dem. stranki dovoljeni K 1,000.000.—, ti konti za gos- podo ne eksistirajo več! To je morala, o kateri bi se vsekakor dalo raz- pravljati.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo ugovorno, kolikor določa zakon.

Če so pa vedeli za te konte gg. dr. Kukovec, prof. Breznik in dr. Kle- pec kot tedanji funkcionarji v vodstvu JDS v Ljubljani, tem slabše: za- kaj so oni to zamočali ostalim članom vodstva JDS in zakaj tega niso zamočali svojim zaupnikom, ki nosijo dično ime »mladine«?! Jaz, ki ni- sem duševno superioren borec za napredek, si predstavljam, da bi se moralo o naklonitvi K 1,000.000.— za JDS izvesti celo vodstvo stranke in da je edinole to opravičeno do sklepov glede uporabe stranki naklonje- nih zneskov! G. dr. Žerjav pa o stranki pravilnim potem dovoljenemu znesku razven par najozjim zaupnikom ne pove ničesar in razpolaga ne samo z dovoljenim K 1,000.000.—, ampak kar s K 3,000.000.—! Infor- miral sem se na raznih mestih in pri odličnih osebah, ki so v vodstvu JDS, toda nihče ni o tem denarju ničesar vedel in nikomur niso bili znani ti konti!

Zahteval sem kot ravnatelj zavoda, kateremu so bili odvzeti na ne- pravilen način milijonski zneski, da se mi za to javno položijo detajlirani računi, v katere svrhe je šel ta denar. Gosp. predsednik prečiščevalnega odseka tega ni storil in mi servira neke pavšalne zneske, češ, denar je šel v socialne, kulturne in politične svrhe JDS, ne pa v privatne žepo onih, ki so denar dvigali in s tem — basta!

Najodločnejše se zavarujem proti podtikanju g. prof. Reisnerja in »Jutra«, češ da sem s tem, da sem v svojem pozivu od 3. junija t. l. po- udarjal imena dvigateljev denarja, hotel le-te sumničito osebnega koristo- lovstva! Jaz nimam navade sumničiti, ampak če imam dokaze v rokah, podam obtožbo, ki se v danem slučaju ni glasila na krajo, goljujijo ali po- neverbo gospode dvigateljev.

Gospodje namreč krčevito molče o tem, kje jih trn v peti najbolj boli in hočejo odgovor na moj poziv speljati na tir osebne kristalnočiste časti! Z vašo izjavo, da se niste osebno okoristili z dvignjenim denarjem, stvar še davno ni končana!

Uprava Jadranske banke je dovolila K 1,000.000.— Jugoslov. Dem. stranki kot taki. Dr. Žerjav & Co pa so šli in dvignili ne samo ta znesek, ampak vrhu tega še K 2,000.000.—, vse te milijone iz fingiranih kontov in jih porabili čisto tajno brez vednosti ne-mladinov v »kulturne, nacio- nalne in politične svrhe«. Dovoljujem si pa tu skromno pripombo, da svrhe mladine še davno ne predstavljajo svrhe JDS kot take in da ono, kar mladini počenjajo v okvirju potrepeljive JDS, še davno ni JDS sama! To kar sem zahteval, je bil detajlirano javni obračun o teh svrhah — kar pa seveda gospodje »mladine« odpravijo s pavšaliranjem zneskov, češ, mi smo porabili te zneske, mi in nikdo drugi smo JDS, ergo je porabila te zneske za sebe JDS!

Toda, čeprav za gospode (po g. prof. Reisnerju) že davno več ne eksistirajo ti konti, čeprav glasom »Jutra« od 4. t. m. »možje, ki žrtvu- jejo vse duševne in fizične sile v borbi za ideje jugoslovenske demokra- cij«, meni kot zastopniku od njih oškodovanih delničarjev Jadranske banke nočejo položiti računov o vporabi denarja, češ, saj jih nismo vtak- nili v svoj žep, — gospodje, to še davno ni vse!

Ponavljam, da se jako čudim, da se ti gospodje niso niti vprašali kdo daje denar, s kako pravico in od kod prihaja!

Vsled tega objavljam danes, kako sta bila fingirana konta Marković in Lavrič alimentirana:

1. alimentacija konta Marković:

8. 1. 1920 prodal Marković 3,000.000.— avstr. kron za	K 2,100.000.—
12. 1. 1920 kupil Marković 3,000.000.— avstr. Kron za	K 1,725.000.—
dobiček	K 375.000.—

Dispozicije za transakcije je podpisoval obkrat Marković, čitaj prof. Breznik, prevedla sta te dispozicije gg. Praprotnik in dr. Kavčnik, takratni vodje Jadranske banke. Interesantno je, da je g. prof. Breznik prodal avstr. krona par dni prej, predno jih je kupil. G. prof. Breznik torej pod okriljem g. dr. Žerjava, »predstavitelja« JDS, je delal borzijske spekulacije z devizami, seveda vse v »socialne, kulturne in politične svrhe JDS«!

2. 4. in 16. 4. 1920 položeno v gotovini	K 48.800.—
10. 7. 1920 prodal Marković Lir 229.000 za K 1,000.000	
22. 7. 1920 kupil Marković Lir 229.000 za K 893.110	
dobiček	K 106.890.—

tudi tukaj je g. prof. Breznik prodajal devize, ki jih ni imel, tudi tukaj borzijsko izrabljanje kurzov v posvečene namene same JDS, kakor trdijo danes gospodje! 26. 10. 1920 je položil g. Praprotnik 2/3 dobička, ki bi imel pri prodaji 66 vagonov svinca (>g. Kamenaroviču je spodrsnilo?) pripasti Jadranski banki na podlagi njene pogodbe od 31. 12. 1919 s sokonzorcijalisti Zadržno zvezo in Zvezo slov. zadrug . . . . .

K 235.258.98	
13. 6. 1921 je naložil g. Praprotnik del denarja, za kate- rega je bil oškodovan Propagandni fond za Koroško pri prodaji svinca	K 1,341.306.—
27. 10. 1921 položil v gotovini Emil Kristof — Ljubljana	K 25.996.—
skupaj	K 2,133.250.98

2. alimentacija konta I. Lavrič:

15. 6. 1921 položeno v gotovini	K 756.000.—
t. j. bila last Jadranske banke, shranjena kuvertirano v privatni blagajni v pisarni dr. J. Kavčnika. G. A. Pra- protnik je »transakcijo« izvršil!	
16. 6. 1921 položeno v gotovini	K 242.581.85
ista manipulacija g. A. Praprotnika.	
27. 10. 1921 položila v gotovini Mila Kristof	K 25.670.—
	K 1,024.251.85
Na oba fingirana konta je bilo torej z gornjimi ma- nipulacijami vloženo skupaj	K 3,157.502.83
dvignjeno pa	K 3,137,515,20
razlika K 19.987.63	

izhaja iz debetnih obresti, ki so se v poslovalnici zavoda morale računati nepokritim kontom, iz katerih se je dvigal denar.

Gospodje »mladini«, imenovani v mojem »Pozivu« od 3. junija t. l., ki uzurpirajo za sebe pošteno ime JDS, so torej tajno dvigali denar pod krivimi imeni iz fingiranih kontov, potem pa so svoj dolg poravnali deloma z borzijskimi spekulacijami, deloma pa s tem, da je njihov osebni in politični intimus, sedanji generalni ravnatelj Slavenske

banke v Zagrebu kot eden od upraviteljev Jadranske banke jemal iz blagajen denar za te konte ali pa kril njihov dolg z denarjem, za kate-rega je bil po njegovi zasluzi prikrajšan Propagandni fond za Koroško pri prodaji svinca!

Vzamem na znanje izjavo g. dr. Klepca, da je kot blagajnik JDS v Ljubljani vedel za te fingirane konte in da je razumljivo, da njegov naslednik o tem denarju ni zvedel ničesar. Meni pa je nerazumljivo, zakaj blagajnik JDS, gospod odvetnik dr. Klepec, ki kot praktični jurist mora poznati vsaj glavne dolžnosti blagajnika, ni smatral za potrebno, da bi pri predaji blagajne svojemu nasledniku v oktobru 1921. l. istemu predal tudi odprta dva konta in še nanj depozit od K 254.505:25, ki ga v »Jutru« od 4. t. m. dalje navaja g. predsednik razčiščevalnega odseka prof. Reisner med svojimi pavšalnimi zneski kot »neporabljene naložbe in zaloge« in ki so ga gospodje »mladini« dvignili torej že pred 1 1/2 letom iz fingiranih kontov, ne da bi ga potrebovali v svoje idealne svrhe!

Gospodje narodni poslanci, odvetniki, profesorji, visoki funkcionarji, ali se niste nikdar vprašali, od kod ves ta neizčrpni zlati vir za Vaše »socialne, kulturne in politične svrhe JDS«?

Ali Vam ni prišlo nikdar na misel, da je uprava Jadranske banke dovolila le K 1,000.000 Jugoslovanski Dem. Stranki, ne pa K 3,000.000 — Vam?

Ali se Vam kot juristom niso vzbujali pomisleki, ko je g. A. Praprotnik kot velikopotezni bankir s široko gesto metal milijone v Vaše klobuke, da li je v to tudi opravičen?

Ali se Vam zdi jako moralno, da sta za Vas obstojala ta dva konta samo tako dolgo, dokler ste iz njih mogli dvigati milijonske zneske in da ste denar za Vaše čiste politične, kulturne in socialne svrhe črpali iz fingiranih kontov, alimentiranih deloma iz Vaših borzijskih spekulacij pod okriljem J. D. S.? Zakaj pa je g. dr. Žerjav disponiral v politične svrhe denar v nekem drugem slučaju, namreč iz političnega računa pri Jadranski banki »K m e d k i f o n d« pod svojim pravim imenom?

Kedaj je JDS kot taka bila obveščena o daru od K 1,000.000, kedaj ga je prejela, kedaj je o njega uporabi odločala, kedaj in koga je pooblastila v izvršitev tozadevnih svojih sklepov, ker ni mi razumljivo, zakaj se je šele po mojih navedbah v letnem poročilu Jadranske banke sestavila preiskovalna komisija pod cenjenim predstvom g. prof. Reisnerja, če je bila stvar v stranki že poprej v popolnem redu?

Iz vseh teh, danes Vam razloženih vzrokov sem zahteval od vsakega od Vas javen in detajliran obračun o zneskih, ki ste jih dvigali, ki mi ga pa ne daste!

Tukaj, gospod predsednik preiskovalnega odseka, zastavite Vašo meho in čim temeljitejše boste razčistili, tem hvaležnejši Vam bodem jaz kot ravnatelj oškodovanega zavoda, JDS kot taka, in vsi oni, katerim namen ne posvečuje sredstev, posebno pa ne, če je bil ta namen tak, da o gornjih milijonih niso smeli vedeti niti oni, ki so z gospodi »mladini« sedeli za isto mizo v vodstvu JDS!

V »Jutru« od 3. junija t. l. minister g. dr. Žerjav napoveduje razvitje skorajšnje velikopotezne gospodarske akcije za Slovenijo in v istem listu kliče bivši minister, narodni poslanec in odvetnik g. dr. Kukovec »parvenijem većinomam neznaatne vzgoje in srednje moralne kvalitete« »roke proč« od »duševno superiornih ljudi, propagatorjev vodilnih idej in borcev za napredek«! Jaz kot skromni bančni uradnik koncediram drage volje obema gospodoma njihovo velikopotezno gospodarsko sposobnost in duševno superiornost in dvigam roke pred temi odličnimi lastnostmi. Skromno prošnjo pa imam na gospode: roke proč od blagajni Jadranske banke, katere odgovorni ravnatelj sem jaz!

Ljubljana, dne 6. junija 1922.

Čiro Kamenarović.
ravnatelj Jadranske banke.

Otvoreno pismo gospodinu dr. Pavel Pestotniku, Ljubljana.*

U vašem članku, objelodanjenem u »Jutru« od 3. VI. 1922, Br. 130, pod naslovom: »Kajinstvo«, pozivate me, da kažem slovenačkoj javnosti što sam radio u času, kad ste vi, u vremenu dok je višlo nad vami paragraf veleizdajstva za najmanje djelo srbofilstva, neustrašivo i punim imenom potpisivali korespondencu za J. D. S., i da se operem prigovora hajdukovanja s idejama udruženog jugoslavenstva.

Pošto vas, gospodine dr. Pestotnik, nit znam nit poznam, ne pojnim s kakvim mi pravom postavljate pitanja, koja ne stoje ni u kakvoj vezi sa mojim poslovnim izvješćem nit sa vašim neustrašivim potpisivanjem korespondence.

Ako vi smatrate, da je to ipak u vezi sa mojim izvješćem, obzirom na aferu koju je potaklo »Jutro«, onda bi najelementarniji principi pristojnosti zahtijevali od vas i od vaše družine, da se držite reda, t. j. da sačekate najprije riješenje pitanja, koja su prva postavljena i koja su u toku pročišćevanja, pa tek onda da postavljate nova.

Ma da mi dakle ne bi nalagala dužnost, da vam za sad odgovaram, opet ću, u kratko, iznimno odgovoriti vašem pozivu iz osobitog obzira što ste se potpisali punim imenom, poslije toliko poziva i pitanja, koja su na mene uputila i postavila razna nekrštena dvonošćad pod firmom: »X . . . .«, »R. O.«, i t. d.

Za vrijeme, kad ste vi, gospodine dr. Pestotnik, kao k. k. oticir, neustrašivo potpisivali korespondencu, dok je nad vami visio opasni paragraf veleizdajstva, ja vam, na žalost, nijesam mogao praviti društvo, jer je za mene taj paragraf bio već davno obješen: naime, ja sam još augusta mjeseca 1916 bio osuđen od vojničkih austrijskih vlasti na smrt za veleizdaju.

Ne pojnim dobro što podrazumijevate pod »hajdukovanjem«, dočim sam uvjeren, da vi sam nemate o tome nikakvog pojma.

Godine 1915 bavio sam se u Srbiji kao član i delegat jugoslavenskog odbora iz Londona poslom organizacije jugoslavenskih dobrovoljačkih četa. U to vrijeme, ako se ne varam, vi ste bili cesaro-kraljevski oficir.

Svršetkom godine 1915 i početkom 1916 potučao sam se po Albaniji kao član savezničke misije za organizaciju pomoći srpskoj vojsci i srpskim izbjeglicama. Vjerovatno, vi ste se možda u to doba već spremali kako ćete neustrašivo potpisivati korespondencu.

Docnije nastanio sam se u Marselju, radio da izdržim sebe i svoju porodicu i istodobno služio crnogorskom kralju. U isto vrijeme napisao sam par izvjava, koje vi i vaši prijatelji nazivljete brošurama.

Vas i vaše interesira, vjerovatno, samo ovo dvoje posljednje. Razumijem vas.

Kao trinajstogodišnje dijete uskočilo sam u Crnogoru; kao momče služio sam na dvoru crnogorskog kralja i položio mu zakletvu vjernosti; kao čovjek, vjeran zadatoj riječi, stajao sam uz bok svom vladaru; kao Srbin smatrao sam i smatram za čast, što mi je palo u dio, da vjerno služim crnogorskog, dakle i srpskog vladara, i to u njegovim najtežim danima, kad se je, starac, savio pod teretom duboke starosti i pod pritiskom teške sudbine.

U Italiju nijesam otišao kao emigrant, nit sam imao nit imam sa emigrantima u Italiji nikakve političke nit poslovne veze.

Za podrobnije informacije o mom »hajdukovanju« izvolite se obratiti na vašu i vaše družine perjanicu, današnjeg podpredsjednika kluba J. D. S. u Beogradu, koji je, negdje u ono doba, kad ste vi neustrašivo potpisivali korespondencu, isto tako neustrašivo potpisivao ukaze u Bordeauxu i Parizu kao ministar predsjednik i prvi dvorjanin kralja Nikole.

Gospodine dr. Pestotnik, mene je majka djetetom učila, da se ljudi vežu za riječ, a volovi za rogove.

Što se tiče brošura, te su po meni napisane, potpisane i otštampane, ali te u Švajcarskoj, kako vaši pričaju, već u Francuskoj, i to namjerno. Sadržina je mojih brošura takova, da se je po gdje ko mogao naći uvrijeđenim, pa se za to nijesam htio skriviti u Švajcarskoj pod zaštitom neutralnosti, već sam otišao u savezničku zemlju, gdje je bio na snazi prijekli sud za »defetiste«, i gdje sam zatražio od nadležne savezničke vlasti, da budem uzet na odgovornost i sudjen, ako sam što kriv.

Ta je moja molba otštampana takodjer u brošuri.

Pošto se, kako vidim, vi i vaša družina osobito interesirate za moje brošure, ja ću vam rado izaći u susret i kao autor, prepustiti pravo prevoda i preštampanja pod slijedećim uslovima: da ishodite za to dozvolu od nadležne vlasti, što će vam jamačno biti veoma lako, obzirom na vaše veze; da prevod bude tačan i ovjerovljen; da brošure budu u cjelini otštampane, a ne samo pojedini odlomci. Postavljam još jedan uslov: da ishodite izjavu od predsjednika J. D. S. u Beogradu, vlasnika »Demokracije«, g. Lj. Davidovića, da ja mogu istodobno slobodno objelodaniti dokumente, iz kojih sam crpio podatke o ondašnjoj srpskoj politici i o stanovitim srpskim političarima, dokumente, koji su mi bili izručeni od vođa današnje J. D. S., ondašnjih članova opozicije na Krfu.

Mislim, da su ovi moji uslovi skromni i opravdani. Za svako svoje djelo i za svaku svoju riječ, ovdje ili na strani, odgovaram u punoj mjeri, i to: vlastima, odmah, na zahtjev; ostalima, po redu. Posljednjima samo u toliko, u koliko se budem smatrao dužnim uopće im odgovarati.

Ljubljana, dne 6. juna 1922.

C. Kamenarović.

Drobiž.

* Srečni kaznjenc. V Segedinu sedi v zaporu 50letni Ignacij Makra. Obsojen je bil radi tatvin in drugih kaznivih dejanj na 6 let ječe. Pred kratkim je umrla v Ameriki neka njegova bližnja sorodnica Veronika Csaba ter mu zapustila poldrug milijon dolarjev, kar znaša 750 milijonov madžarskih kron. Njegov brantelj se je podal v njegovo celico, da mu osebno čestita k tolikemu premoženju. Na vprašanje, kaj misli započeti s tolikim denarjem, je odgovoril Makra: »Kupil bom posestvo in bavil se bom intenzivno z gospodarstvom. Ali preden bom zapustil zapor, ločem bogato pogostiti vse moje kolege. Naročil bom zakladi pet prašičev, naj se reveži z njimi mastijo, kolikor jim drago. Jetlničarju pa, ki mi je bil vedno dober, bom kupil avtomobil.« Bogati kaznjenc ne zna kupiti avtomobil. Bogati kaznjenc ne zna ne brati, ne pisati.

* Smrt radi cigare. V Remscheidu je neki mlad gospod najel hotelsko sobo za prenočišče. Ker je bil strasten kadlec, prižgal si je cigaro v postelji in kadil, dokler ga ni premaal spanec. Zaspal je s gorečo cigaro v ustih. Medtem je pa cigara padla na posteljo ter jo užgala. Prebudil se je šele tedaj, ko je bila postelja že v plamenu. Ves opečen in popolnoma zmeden od strahu je skočil skozi okno in padel v globočino 14 metrov. Ko se je izvedlo za nesrečo, je bil mladi gospod že mrtev.

* Tatvina pisma iz poštnih škrinjic. Kriminalna policija v Darmstadtu je zasledila osem oseb, ki so se bavile s tem, da so kradle pisma iz uličnih poštnih škrinjic. Malopridneži so potem trgal in prodajali nežigosane znamke, dostavljali ponarejene in goljufive račune zdravnikov ali trgovcev onim osebam, za katere so po pisnih izvedel, da so kaj dolžni.

* Štiri tisoč ljudi brez stanovanja. Stanovanjsko poverništvo v Pragi je ugotovilo, da štiri tisoč praških obitelji nima stanovanja. Poleg teh so mnoge družine, ki sicer imajo stanovanje, ali tako, da v njem sploh ni mogoče dalje bivati.

* Sodnik, ki odreja operacijo. Sodnik Graham v Denveru je ukazal, da se mora Mrs. Cassidente podvreči operaciji, ker bi drugače, po mnenju zdravnika, ne mogla več zanositi. Omenjena gospa je namreč že matli petero dece. Živi v precej revnih razmerah. Njen mož je Italijan, ki se bavil s pisarjo in prevajanjem italijanskega jezika. Zdravnik, ki je bil navzoč pri rojstvu njenega zadnjega deteta, je izjavil, da ona poslej ne bo mogla več roditi, ne da bi se prej ne dala operirati. Sicer je pa za njeno zdravje najbolje, ako sploh več ne rodi, zato je tudi operacija nepotrebna. Javno mišljenje je bilo seveda proti sodnikovu odloku in končno so tamošnje žene vzdignile velik hrup, da sodnik sploh nima nikake pravice odločevati v takih vprašanjih.

* Maša z zastrupljenim vinom. Po izvolitvi sedanjega papeža je služil svečano službo božjo v malem italijanskem mestecu Avigliano svečenik Prevosto. Pri zavzvanju je popil vino, nato pa se je takoj zgrudil na tla. Prenesli so ga takoj k zdravniku, kateremu se je po dolgem trudu posrečilo, da je duhovnika rešil smrti. Ugotovljeno je, da je nekdo v vino, ki je pripravljeno za mašo, namešal arzenika. Sum leti na cerkovnika.

* Moderno pasje kopalšče. To ni morda v kakem našem mestu, kjer niti za ljudi nimamo zadostnih kopalšč, ampak v Parizu. Ne daleč od mesta, kjer stoji Arc de Triomphe, je zgrajeno luksuzno kopalšče za pse. V notranje stene je vdelan bel marmor. Notri so gorke in mrzle kopeli in prhe (takozvani tuši). V kopalšču je mnogo uslužbencev, med njimi tudi živnozdravniki, maser in brivec.

* Število prebivalcev večnega mesta. Po najnovejši statistiki šteje danes Rim 702.000 prebivalcev. Leta 1892, pa se je po našal Rim z 994.400 prebivalci Torej med tem, ko so druga mesta vedno bolj prenapolnjena, število prebivalcev večnega mesta rapidno pada.

* Docent, ki krade knjige. V Leipzigu so merodajne oblasti ugotovile, da je v ondotni vseučiliški knjižnici že od leta 1909. kradel knjige vseučiliški docent za oriento-filologijo dr. G. Bil je zaprt, a sedaj je proti kavčiji 25.000 mark izpuščen na svobodo do konca sodne dubeke.

* Pijača proti izkazičel. V Cehozlovaški je potrjen zakon, po katerem je v javnih lokalih strogo prepovedano dajati pijačo ljudem, ki še niso dopolnili 16 let. V dvomljivem slučaju ima gostilničar pravico, zahtevati izkaznico. V času plesnih zabav je dopuščeno piti samo vino in pivo. Kršitelji teh naredb se kaznujejo z globo 20—10.000 K ali z zaporom od 24 ur do 3 mesecev. Če se slučaj ponovi, se lastniku lokala odvzame koncesija.

* Lov za »Karlom Velikim«. Ni dolgo temu, ko so bili prebivalci severnih berlinskih ulic svedoki čudnega prizora. Iz neke hiše je pridrvel popolnoma gol človek in je tekal na veliko radost ljudi cel četrt ure po ulicah semintja. Slednjic je možakar v Adamovem kostumu na pol zmrižen skočil v neko krčmo v Brunnenstrasse. Za njim sta bežala dva stražnika, katere je publika opozorila na ta čuden prizor. Hotela sta ga prijeti, toda možakar se je znal čudovito spretno braniti in na koncu koncev sta ga morala povezati z vrvoj. Na vprašanje, kako se zove, je odgovoril, da se imenuje Karol Veliki in da stanuje v neki sosedni ulici. Policija je šla na njegovo stanovanje in res našla na vratih stanovanja tiskano vizitko z napisom Karel Veliki, kočijaž. Na policiji, kamor so golega človeka pripeljali v kočiji, so ugotovili, da nesrečnež ni pri zdravi pameti in da se je svoj čas že nahajal v blaznici, odkoder je pobegnil. Karla Velikega so zopet oddali v blaznico.

* O ta valuta! Namesto 30 K — 80.000 K mora plačati neka dunajska tverka, ki je l. 1914. ostala dolžna neki londonski tverdi približno 1 funt sterlingov. V teku zadnjih let je dunajska krona tako padla, da je ta neznan dolg, pomnožen s 5% obrestmi, narasel na tako veliko svoto.

* Koku-Ishin-Kai. To je društvo, ki se je nedavno osnovalo v Japanu. Člani tega društva so dolžni, da vodijo borbo proti socialističnemu pokretu v Japanu. Prvo delo društva je bilo delitev letakov, s katerimi se predlašajo socialisti kot nepriljeteli države in ljudje, katere je treba spraviti s sveta. * Zrtve avtomobilov. V Newyorku je bilo v prošlem letu od avtomobilov povoženih ljudi 2000, ki so vsi umrli, a okoli 40.000 jih je bilo težje ali lažje ranjenih. To se v tako velikem mestu pač ne da preprečiti, četudi so predpisane hude kazni in so šoferji zelo pazljivi. Avtomobilu hočejo imeti svoja žrtve.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo ugovorno, kolikor določa zakon.

C. N. in A. M. Williamsony

Cesarični biseri.

(Dalje.)

Tužni me odino to, da je došel baš tedaj, ko se je Blackburpeova odpeljala, pustim O'Reilly sam na lice mesta — tako vsej sodim po njenem opisu! — in je gotovo hitel Kloti na pomoč. Moja varovanka je ukanila O'Reillyja in ga celo okradla, vendar pa se mi zdi, da ga je hkrati — očarala. Prepričana sem, da je tvegal v njeno rešitev življenje, ako je bilo potrebno. Bog daj, da bi jo kmalu pripeljal, živo in zdravo.

»Ne verjamem, da bi stopil on v mojo hišo,« je Roger zmajal z glavo. »Ni še dolgo tega, kar sem mu pripravil najhujše razočaranje v njegovem življenju. Hotel sem ga raniti v dno srca — in našel sem pravo pot! Zdal gotovo že ve, kaj sem storil. V Gramercyjskem parku stoji stara graščina, ki jo je sezidal O'Reillyjev praprader. Pred leti jo je bil njegov oče primoran prodati, in Justin je kupnel že od mladih nog, da bi jo kupil nazaj. To hišo sem kupil jaz! Bog mu daj pamet, da bi se res zaljubil v to tvojo Klo in bi jo vzel za ženo: dom njegovih početov bo moj poročni dar!«

Roger je bil poskočil iz Beverleynega objekta in malone vzkričal v svojem navdušenju. Pozabil je bil vse in vsakogar na svetu razen svoje ljubljene žene, dekleta, ki je stalo tako junaško ob njeni strani, in svojega nedavnega sovražnika, ki mu je bil postal v tej minuti najmiljši drug. Baš tedaj pa se je začelo krkanje, ki ju je brž prestavilo v resničnost. Z očmi še svetlimi od

zanosa je stopil Roger k vratom in jih odprl Leontini.

»Sobar me pošlje,« je dejala Francozinja. »Želita li monsieur in madame, da še počakajo z večerjo?«

Roger se je obrnil ter pogledal Beverley. »Kaj naj rečem?« je vprašal. »Ali naj grem dol brez tebe?« Lagovoril bi te, da te boš glava —

»Ne,« je dejala Beverley. Vstala je v vsej svoji vitki krasoti; pravkar se bleda lice se ji je rdečilo od nove sreče. »Glava me ne boli nič več, prav dobro se počutim. Leontina, rešite Johnsona, naj dado večerjo.«

XL. POGLAVJE.

Na cesti v Newport.

Skozi višnjevi smrak te junijeve noči je mehko drčala velika siva lilmuzina po gladki cesti; mesec ji je sijal na pot in pesem morskih valov se je slišala iz daljave. Ko se je zletela okrog ovinka, je malone trčila v drug avtomobil, ki je stal na mestu in je bil očitno v zadregi. Gospod v večerni obleki je svetil, šofer je iztakal po motorju, in dama v lahkem škriatastem plašču povrhu črne toalete, je stala zlovoločna zraven voza.

»Ali potrebujete pomoči?« je vzkliknil O'Reilly skozi okence, dočim je šofer zaviral.

»Hvala,« je odgovoril gospod, »takoj bo vse v redu.« Luč je sijala v njegov obraz, ki je bil O'Reillyju tuj, in v obraz gospe, ki se mu je zdel čudno znan. »Vozite dalje,« je tiho velel šoferju.

»Oh, gospod O'Reilly, to je bila gospa Heronova!« je vzkliknila Klo,

spuščaje se nazaj na zasilno posteljo, ki je bila napravljena zanjo v avtomobilu.

»Kako praviš?« Gospod O'Reilly? Ali si res pozabila, da sem tvoj mož?« se je zasmejal Justin.

»Oprostilo,« se je ustrašila Klo. Lahko se izpozabljam, ko je bila šele davi poroka. In pa te skrbi, ki sva ji imela ves dan!

»Se vidi, koliko se meniš zame! Jaz mislim samo nate, srček moj, a ti — glavo staviš, da si v duhu spet pri svojem Angelu!«

»Topot ne,« je utajila Klo. »Na Heronove mislim. Zakaj si rekel šoferju, naj vozi dalje?«

»Ker nočem kvariti drugima večerjo, čeprav sem prijatelj starega Herona.«

»Kaj hočeš reči?«

»Ne verjamem, da bi bila gospa Heronova in tisti njen kavalir na poti k Sandovim. Ako jima Heron ne brani uživati družbe drugega, počemu naj se midva štuliva vmes?«

»Gospod Heron je bil v avtomobilu,« je resnobno vztrajala Klo. »Tema je bilo znotraj, a vendar sem videla pri oknu njegov obraz.«

»Bistre oči imaš,« je rekel Justin. »Meni se je zdelo okno črno, kakor bi gledal v kozji rog.«

»Ti misliš, da se motim! Oh!« — spod — Justin, vrtna se in svariva ga! Nekaj mi pravi, da bo drugače prepozno. Chuffov naročenec ga zaskoči, pa naj bo Cheffinsky sam desetkrat pod ključem!«

»Karkoli čutiš, da mora biti, naj se zgodi,« je dejal O'Reilly z nežnim glasom, kakršnega mu ne bi bil

pripisal nihče njegovih znancev. »Zdravnik je rekel, da naj te ubogam, kolikor le vem in znam.« Kliknil je v govorilo ter velel šoferju obrniti. Ustavite petnajst korakov pred avtom, ki stoji za nami na cesti,« je dodal.

»Čudno, kako se zanimaš za Heronove!« je ponagajal ženi, ko so zbrneli nazaj.

»Ne za Heronove: za Herona. Njegova soproga mi ni simpatična,« je odgovorila Klo.

P. n. gospodinja, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremljenih materijal predvojni, cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Pouk v vezenju brezplačen!

Isotam igla, olje, vse nadomestno dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, sravce, kravate, ščetke, palice.

Galanterije, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna postrežba!

Električne stroje proizvod A. E. G.

Auto

Bencin. — Pneumatika. Olje. — Vsa popravila. — Mast. — In vožnje. — Le prvovrstno blago in delo po solid. cenah nud!

Jugo-Auto d. z o. z.
v Ljubljani.

za vrtilni in enakomerni tok, za pogon in luč (dinamo) 1—6 k. s. in vse elektrotehnične potrebnosti v zalogi po ugodnih cenah.

Elektrotehnična tvrdka
Karol Florijančič, Celje.

„Oglašujte v Jugoslaviji!“

Proda se enonadstropna hiša

z 8 stanovanji in obsežnim vrtom na periferiji Ljubljane ob Tržaški cesti. Kupec dobi na jesen stanovanje v hiši. Naslov pove upravništvo „Jugoslavije“.

Ustanovljeno 1. 1896. Ustanovljeno 1. 1896

Mednarodni transport Antonije Biancheri & Co.

POSTOJNA,

Centrala: Ponteba. Podružnice: Postojna (Poštni predal 17); Villach (Poštni predal 15). Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Odprema vsake vrste blaga. Specijalna odprema živil in zaklane živine v katerikoli kraj.

Elektrotehnik

Nemško-avstrijski državljan, 25 let star, samski, zmožen nekoliko slovenščine, z večletno prakso obrat. monterja, samostojen v vseh elektrotehniških obratih, visokem in srednjem toku. Absolvent 2. letnikov tehnične strokovne šole za elektrotehniko s koncesijoniranim izpitom na tehnološki obrt. muzej na Dunaju išče primerno službo. — Dopise se prosi na Fr. Nemeč, Wien XI. 2, Dreherstr. 33.

Eksport. Eksport.

Veletrgovina haloških vin

Vinko Stoklas

Sv. Andraž v Halozah, železniška postaja Ptuj priporoča svojo bogato zalogo prvovrstnega haloškega vina. V sredini vinogradov. Cene brezkonkurenčne.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA - GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 2.

Šivalni stroji in stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v LINCUI. — Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujejo brezplačno. — Popravila se sprejemajo. — Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarn.

Dürkop — Styria — Waffearad.

Vi bi radi

imeli lepo obleko, perilo, kravate, nogavice, robce, čevlje, klobuk in še povrh

vedno dosti denarja

za razne druge potrebščine.

To dosežete le tedaj

ko boste kupovali vse manufakturno blago, sukno, platno, perilo, gotove obleke za moške, ženske in otroke pri tvrdki:

I. N. Šoštarčič

Maribor

Aleksandrova cesta 13.

Ker le tam je najboljša blago, najboljša postrežba in najnižje cene. Železničarji in poštni uslužbenci dobijo blago tudi na obroke.

Najboljše sredstvo zoper stenice in drugi mrtev je

„MORANA“

„MORANA“ temeljito uničuje stenice in njihovo zalego. Naroča se pri

Mar. Skrinjar, Trst, Via P. Castaldi 4/L

Pri večjih naročilih, popust trgovcem rabat.

Veliki denarni zavod išče verziranega, v knjigovodstvu popolnoma samostojnega

uradnika

za svojo podružnico v Metkoviću. Nastop službe takoj. Ponudbe s spričevali, referencami in označbo zahtev na: poštni predal 15 glavne pošte v Ljubljani.

Razno perilo

za dame, gospode in deca priporoča tvrdka

A. & E. SKRABERNE

Ljubljana, Mestni trg št. 10

Vsakovrstne obleke kemično čisti in barva v vseh nijansah tovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče: Selenburgova ul. št. 4.

Podružnice: Maribor, Zareb, Kočevje, Novo mesto.

Med 40 različni sistemi pisalnih strojev, ki so se uporabljali v mojih nedanih trgovskih šolah

LEGAT v MARIBORU in Dr. FINK v GRADCU, so je izkazal najboljši in najprikladnejši sistem

pisalni stroj „Continental“

ANT. RUD. LEGAT

MARIBOR

Slovenska ul. 7 • • • Telef. 100 in 97

Prva specialna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami.

Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“ za vso Slovenijo.

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Prvovrstno, specijelno angleško in češko sukno, modne in športne obleke, pelerine, površnike, raglane, dežne plašče, perilo itd. priporoča tvrdka

DRAGO SCHWAB

(prej Schwab & Bizjak)

Pod Narodno kavarano **Ljubljana** Dvorani trg št. 2.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani. Podružnica v Murski Soboti.

obrestuje hranilne vloge in vlogo na tekoči račun po Ustanovljen septembra 1919.

4¹ | 0 | 0
2 | 0

Čistih brez odbitka rentnega davka. Neposredno pod državnim nadzorstvom.